

Hodnocení naplňování a návrhy pro Strategii rozvoje Místní akční skupiny Bojkovska

Lenka Boráňová

Bakalářská práce
2019

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2018/2019

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Lenka Boráňová
Osobní číslo: M16058
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: Veřejná správa a regionální rozvoj
Forma studia: prezenční

Téma práce: Hodnocení naplňování a návrhy pro Strategii rozvoje
Místní akční skupiny Bojkovska

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Popište problematiku rozvoje venkova v rámci ČR i EU.
- Představte problematiku místních akčních skupin a podejte základní přehled o možnostech jejich veřejného financování pomocí strukturálních fondů EU v ČR.

II. Praktická část

- Provedte základní socioekonomickou charakteristiku území Místní akční skupiny Bojkovska.
- Zhodnoťte naplňování strategických cílů a indikátorů v rámci Strategie rozvoje Místní akční skupiny Bojkovska pro období 2014–2020.
- Navrhněte katalog projektů pro rozvoj území Místní akční skupiny Bojkovska v programovém období 2014–2020.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40 stran**
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

BINEK Jan et al. Synergie ve venkovském prostoru: Aktéři a nástroje rozvoje venkova. 1. vyd. Brno: GaREP s. r. o., 2009, 96 s. ISBN 978-80-904308-8.
COPUS, K. Andrew a Philomena DE LIMA. Territorial Cohesion in Rural Europe: the Relational Turn in Rural Development. 1st ed. Abington, Oxon: Routledge, 2015, 254 s. ISBN 978-0-415-85950-9.
MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. Evropské fondy 2014-2020: Jednoduše pro lidi. 2. vyd. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR – Národní orgán pro koordinaci, 2015, 28 s. ISBN 978-80-87147-84-9.
STEJSKAL, Jan a Jaroslav KOVÁRNÍK. Regionální politika a její nástroje. 1. vyd. Praha: Portál, 2009, 212 s. ISBN 978-80-7367-588-2.

Vedoucí bakalářské práce: **RNDr. Pavel Bednář, Ph.D.**
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání bakalářské práce: **14. prosince 2018**
Termín odevzdání bakalářské práce: **14. května 2019**

Ve Zlíně dne 14. prosince 2018

L.S.

doc. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

RNDr. Pavel Bednář, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s tím, že vyrovnaní případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 14. 5. 2019

Jméno a příjmení: ... LENKA JORÁNKOVÁ

.....

podpis diplomanta

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se zabývá tématem Hodnocení naplňování Strategie rozvoje Místní akční skupiny Bojkovska včetně návrhů pro další rozvoj tohoto území. Tato práce je rozdělena na dvě části, a to teoretickou a praktickou. Teoretická část je zaměřena na problematiku rozvoje venkova a místních akčních skupin, a také popisuje strukturální fondy Evropské unie. V praktické části je popsána základní charakteristika místní akční skupiny Bojkovska, provedena socioekonomická analýza MAS Bojkovska, zhodnocení naplňování cílů a indikátorů ze strategie rozvoje. Na závěr jsou definovány návrhy dalšího rozvoje tohoto území včetně zásobníku typových projektů.

Klíčová slova: místní akční skupina, rozvoj venkova, regionální politika, strukturální fondy, strategie rozvoje, místní akční skupina Bojkovska

ABSTRACT

This bachelor thesis deals with the topic Evaluation of implementation for Development strategy of Bojkovice Local Action Group including proposals for further development of this territory. This thesis is divided into two parts, theoretical and practical part. The theoretical part is focused on issue of rural development and of local action groups. This part also describes structural funds of EU. In the practical part the characteristics of Bojkovice local action group is described, socio-economic analysis is done and evaluation of fulfillment of objectives and measures is realized. Finally, there are proposals for further development of the territory in the form of stack of type projects.

Keywords: local action group, rural development, regional policy, structural funds, development strategy, Bojkovice local action group

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce, panu RNDr. Pavlu Bednářovi, Ph.D., za profesionální vedení mé práce, i za milý a vstřícný přístup. Dále chci poděkovat Ing. Veronice Hurbišové, manažerce Místní akční skupiny Bojkovska, za její ochotnou a milou spolupráci a poskytnuté informace, a také zástupcům Místní akční skupiny Bojkovska za poskytnutí rozhovorů.

Taktéž děkuji své rodině za dlouhodobou podporu při mém studiu.

OBSAH

ÚVOD	9
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 PROBLEMATIKA ROZVOJE VENKOVA	12
1.1 REGION	12
1.2 REGIONÁLNÍ ROZVOJ	13
1.2.1 Základní strategie regionálního rozvoje.....	13
1.2.2 Aktéři regionálního rozvoje	14
1.3 ROZVOJ VENKOVA.....	15
1.3.1 Pojetí venkova.....	15
1.3.2 Rozvoj venkova.....	16
1.3.3 Vymezení venkovských oblastí.....	17
1.3.4 Aktéři rozvoje venkova	19
1.3.5 Nástroje rozvoje venkova.....	19
2 REGIONÁLNÍ POLITIKA A JEJÍ NÁSTROJE	21
2.1 PŘÍČINY VZNIKU REGIONÁLNÍ POLITIKY	22
2.2 NÁSTROJE REGIONÁLNÍ POLITIKY	22
2.3 CÍLE REGIONÁLNÍ POLITIKY EU NA OBDOBÍ 2014-2020	23
2.4 CÍLE REGIONÁLNÍ POLITIKY ČR NA OBDOBÍ 2014-2020	23
2.5 STRUKTURÁLNÍ FONDY EU V ČR	26
2.5.1 Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR).....	27
2.5.2 Evropský sociální fond (ESF)	28
2.5.3 Fond soudržnosti (FS).....	28
2.5.4 Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV).....	28
2.5.5 Evropský námořní a rybářský fond (ENRF).....	29
2.5.6 Princip programování.....	29
2.6 PROGRAMOVÉ OBDOBÍ 2014-2020	30
2.6.1 Alokace ČR 2014-2020.....	30
2.6.2 Programy ESI fondů v ČR 2014-2020	31
2.6.3 Čerpání finančních prostředků pro MAS v období 2014-2020.....	31
2.7 MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINY	32
2.7.1 Národní síť Místních akčních skupin	33
2.7.2 Tvorba místních partnerství	35
2.7.3 Místní akční skupiny v ČR.....	37
II PRAKTICKÁ ČÁST	38
3 MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA BOJKOVSKA	39
3.1 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA MAS BOJKOVSKA.....	39
3.1.1 Subjekty veřejného sektoru MAS Bojkovska	40
3.1.2 Organizační struktura MAS Bojkovska	40

3.2	POLOHA MAS BOJKOVSKA	41
3.3	HISTORIE MAS BOJKOVSKA	42
3.4	FINANCOVÁNÍ MAS BOJKOVSKA 2014-2020.....	43
4	SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA MAS BOJKOVSKA	44
4.1	PŘÍRODNÍ PODMÍNKY	44
4.2	OBYVATELSTVO	46
4.3	TRH PRÁCE	51
4.4	INFRASTRUKTURA	54
4.5	OBČANSKÁ VYBAVENOST A SLUŽBY	56
4.6	ZEMĚDĚLSTVÍ, LESNICTVÍ A PRŮMYSL.....	58
4.7	CESTOVNÍ RUCH	60
4.8	KULTURA	62
5	ZHODNOCENÍ CÍLŮ STRATEGIE ROZVOJE.....	64
5.1	STRATEGICKÝ CÍL 1: KVALITNÍ PODMÍNKY PRO ŽIVOT OBYVATEL	64
5.2	STRATEGICKÝ CÍL 2: POSÍLENÍ EKONOMICKÉ STABILITY ÚZEMÍ	65
5.3	STRATEGICKÝ CÍL 3: PODPORA A ZACHOVÁNÍ KULTURNÍHO DĚDICTVÍ A PŘÍRODY	66
5.4	NAPLŇOVÁNÍ STRATEGICKÝCH CÍLŮ	67
6	ANALÝZA ROZVOJOVÝCH POTŘEB	70
6.1	ANALÝZA ROZVOJOVÝCH POTŘEB ZE SEKUNDÁRNÍCH DAT	70
6.2	ANALÝZA ROZVOJOVÝCH POTŘEB Z PRIMÁRNÍCH DAT	72
6.2.1	Zhodnocení rozhovorů se starosty obcí na území MASB.....	73
6.2.2	Zhodnocení rozhovoru s předsedkyní MASB.....	74
6.2.3	Rozvojové potřeby z primárních dat	75
7	SWOT ANALÝZA	76
8	NÁVRH DALŠÍHO ROZVOJE ÚZEMÍ	77
8.1	ZÁSOBNÍK TYPOVÝCH PROJEKTŮ K NÁVRHŮM DALŠÍHO ROZVOJE.....	78
	ZÁVĚR	79
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	80
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	85
	SEZNAM OBRÁZKŮ	86
	SEZNAM TABULEK.....	87
	SEZNAM PŘÍLOH.....	88

ÚVOD

Je obecně známo, že venkovské oblasti se rozvíjí výrazně pomaleji než oblasti městské. Problémem venkova jsou malé obce hospodařící s nedostatečným objemem financí, záporné migrační saldo, obyvatelstvo s nízkou úrovní vzdělání či dlouhodobá orientace obyvatel na zemědělskou činnost realizovanou právě ve venkovských oblastech. Problémů, se kterými se venkovské oblasti potýkají, je však daleko více v mnoha oblastech, a proto je důležité se těmito problémy zabývat a zabezpečit venkovským oblastem rovnoměrný vývoj svého území. Podporou rozvoje venkova se v současné době zabývá dotační politika Evropské unie i České republiky a je šířena v rámci regionální politiky a jejích nástrojů. Jedním takovým nástrojem jsou místní akční skupiny. Tato forma spolupráce mezi neziskovým, veřejným a soukromým sektorem dává možnost malým obcím zrealizovat i takové projekty, které by nebyly v rámci svého hospodaření schopny uskutečnit, tudíž se jim naskytuje více možností k rozvoji svého území.

Práce si klade za cíl vyhodnotit rozvojové potřeby území Místní akční skupiny Bojkovska na základě provedené socioekonomické analýzy a analýzy rozvojových potřeb ze sekundárních a primárních dat. Identifikované rozvojové potřeby jsou následně použity při zpracování SWOT analýzy, na jejímž základě je vytvořen návrh dalšího rozvoje území v několika oblastech spolu se zásobníkem typových projektů. Identifikování rozvojových potřeb na území MAS Bojkovska je důležité z hlediska dalšího rozvoje tohoto regionu.

Nedílnou součástí práce je první část, která podává nástin problematiky rozvoje venkova, regionální politiky a jejích nástrojů v podobě strukturálních fondů Evropské unie či právě dobrovolných sdružení ve formě místních akčních skupin. Druhá část této práce je zaměřena na základní charakteristiku řešeného území, provedení socioekonomické analýzy a analýzy rozvojových potřeb ze sekundárních a primárních dat. Analýza rozvojových potřeb z primárních dat je zpracována na základě rozhovorů se zástupci MAS Bojkovska, konkrétně s předsedkyní a třemi starosty obcí řešeného území. Dle rozvoje silných stránek, řešení slabých stránek, využití příležitostí a předcházení hrozbám vycházejících ze zpracované SWOT analýzy je navržen další rozvoj území v prioritních oblastech.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Pro tuto bakalářskou práci jsou stanoveny následující cíle:

Prvním cílem je vypracování literární rešerše na téma problematika rozvoje venkova a regionální politika spolu s nástroji, kterých využívá. Těmi jsou strukturální fondy Evropské unie, jejichž dotační politiku využívají právě místní akční skupiny v České republice.

Dalším cílem je vypracování základní charakteristiky Místní akční skupiny Bojkovska spolu se socioekonomickou analýzou řešeného území. Z provedené socioekonomické analýzy jsou dále určeny rozvojové potřeby regionu spolu s rozvojovými potřebami z primárních dat (rozhovory se zástupci MAS Bojkovska).

Třetím, hlavním cílem je zhodnotit naplňování cílů a opatření Strategie rozvoje Místní akční skupiny Bojkovska v rámci vyhlášených výzev pro podpořená opatření a z hlediska finanční alokace operačních programů.

Posledním cílem, taktéž hlavním, této práce je zhodnocení rozvojových potřeb a jejich využití při zpracování SWOT analýzy, ze které budou následně stanoveny návrhy pro další rozvoj řešeného území spolu se zásobníkem typových projektů.

Cílů stanovených pro vypracování této práce bude dosaženo pomocí následujících metod:

První metodou je literární rešerše, jež definujeme jako soupis literatury k danému tématu, které je zpracováno pomocí dostupných informačních zdrojů (knihovny, odborné elektronické databáze, odborné webové stránky). (Rešerše, ©2018)

Druhou metodou použitou při zpracování mé bakalářské práce je socioekonomická analýza, která popisuje stav jednotlivých odvětví řešeného území. V rámci socioekonomické analýzy v této práci bude zpracováno např. odvětví obyvatelstva, trhu práce, infrastruktury, či cestovního ruchu a kultury. Z každého odvětví jsou dále definovány hlavní nedostatky a potřeby území pomocí metody analýzy rozvojových potřeb ze sekundárních dat.

Pro analýzu rozvojových potřeb z primárních dat bude využita metoda standardizovaného rozhovoru s otevřenými otázkami se zástupci Místní akční skupiny Bojkovska, na základě kterých se definují hlavní rozvojové potřeby řešeného území.

Poslední metodou využitou v této práci je SWOT analýza, jež představuje silné a slabé stránky regionu a porovnává je s hrozbami a příležitostmi působících zvenku na toto území.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 PROBLEMATIKA ROZVOJE VENKOVA

Problematika rozvoje venkova zahrnuje vymezení pojmu region, problematiky regionálního rozvoje spolu s jeho aktéry, dále rozvoj venkova, který obsahuje pojetí venkova, vymezení venkovských oblastí v rámci EU i ČR či aktéry nebo nástroje rozvoje venkova.

1.1 Region

Samostatný pojem region může mít různé významy, ale v každém případě se vztahuje k určitému území. Regionem nazýváme území různé velikosti (region východní Evropy, regiony soudržnosti v rámci ČR, mikroregiony) či území se společnou specializací (zemědělský region, průmyslový region). Podmínkou pro to, abychom region mohli v regionálním rozvoji nazývat regionem je to, že dané území musí mít alespoň minimální hospodářský a sociální potenciál a toto území musí být v jednom místě (nemůžeme mít v jednom regionu společně města z ČR, z Francie či z Ruska). (Maier, 2012, s. 170-171)

Základní rozlišení regionů:

- Regiony fyzické, které jsou vytvářeny stejnými nebo podobnými přírodními podmínkami a tvořeny přírodními hranicemi jako pohoří, vodní toky, jezera či moře.
- Regiony administrativně správní, jež mají pevně vymezené hranice. Hranice tohoto regionů mohou být přírodní (pohoří, řeky, moře, jezera), historické nebo správní.
- Regiony funkční, fungující jako jeden celek. (Maier, 2012, s. 170; Žítek a Klímová, 2008, s. 7)

V následujících dvou odstavcích nalezneme vymezení regionů z hlediska dvou kritérií dle Ježka et al. (2014, s. 13):

Podle kritéria homogenity, kdy spojujeme takové území, jež jsou si podle daných charakteristik podobné (např. dle míry nezaměstnanosti, výši důchodů či počet ekonomicky aktivních), vymezujeme regiony homogenní neboli stejnorodé. Tyto regiony disponují interní specifickou podobností vůči externímu okolí.

Podle kritéria funkčnosti, jež spojuje taková území, mezi nimiž existují silné prostorové vazby, závislosti, vymezujeme regiony heterogenní (různorodé). Tyto regiony mají intenzivní vazby především mezi jádrem a zázemím regionu.

1.2 Regionální rozvoj

Tak jako v celé problematice rozvoje venkova, ani regionální rozvoj nemá jedinou přijatou definici, ale můžeme najít mnoho definicí a vymezení tohoto pojmu, které však mají společné prvky a vždy směřují k regionu a jeho rozvoji. (Maier, 2012, s. 171)

Stejskal a Kovárník (2009, s. 27) podávají přehled definic regionálního rozvoje:

- *Regionální rozvoj je představován komplexem procesů probíhajících v složitém systému regionu. Pro ovlivňování a řízení těchto procesů je nezbytný systémový přístup.*
- *Regionální rozvoj jako aplikace ekonomických procesů a zdrojů dostupných v regionu, jejichž výsledkem je udržitelný rozvoj a požadované ekonomické výsledky pro region, které splní očekávání podniků, rezidentů i nerezidentů.*
- *Regionální rozvoj jako růst socioekonomického a environmentálního potenciálu a konkurenceschopnosti regionů vedoucí ke zvyšování životní úrovně a kvality života jejich obyvatel. Jedná se o dynamický a vyvážený rozvoj regionální struktury příslušného územního celku a jeho částí (regionů, mikroregionů) a odstraňování, popř. zmírňování regionálních disparit.*
- *Regionální ekonomický rozvoj je proces strategického partnerství veřejného a soukromého sektoru za účelem realizace iniciativ, jejichž výsledkem jsou investice a vznik nových (zachování stávajících) pracovních míst a postupný růst životní úrovně obyvatelstva v daném regionu. Tyto iniciativy musí být zaměřeny na vytváření podmínek pro podporu růstu produktivity a konkurenceschopnosti firem v soukromém sektoru.*

Má bakalářská práce se nejvíce ztotožňuje s třetí výše uvedenou definicí regionálního rozvoje, jejíž autorem je Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. V rámci strategie rozvoje MAS se cíle a opatření obsažená v této strategii zaměřují právě na zvyšování životní úrovně obyvatel a na odstranění regionálních problémů MAS.

1.2.1 Základní strategie regionálního rozvoje

Dvě základní rozvojové strategie jsou prezentovány na základě teorií regionálního rozvoje a regionálního růstu:

1. Exogenní strategie – zaměřená na externí rozvojové impulsy, je vedena jako klasický přístup k lokálnímu regionálnímu rozvoji. Kvůli vedené konkurenci mezi regiony a městy v oblasti získání vysoce kvalifikované pracovní síly či umístování podniků

s inovačními potenciály je tato strategie orientována na podporu usídlování nových podniků či na podporu exportní schopnosti regionálních podniků. Hlavní předpoklad pro realizaci této strategie je silná meziregionální a mezinárodní dopravní a komunikační propojenost. Exogenní strategie byla použita v 70. až 80. letech 20. století primárně v okrajových venkovských a horských regionech.

2. Endogenní strategie – vystupuje z mobilizace a rozvoje regionálního potenciálu, kdy místní a regionální aktéři (obyvatelé, podnikatelé regionu) jsou bráni jako hnací síla regionálního rozvoje a jsou tak schopni sami monitorovat rozvojový proces. Cílem této strategie je dostatečně využívat a rozvíjet regionální potenciál neboli přírodní zdroje, kapitál, infrastrukturu regionu či pracovní síly a využívá přitom koncept tzv. učícího se regionu. V endogenní strategii se region nevnímá jen jako územně-administrativní celek, ale jako celek, jehož celistvost vytváří i kultura, historie či společné zájmy aktérů vedle ekonomických a sociálních vazeb. (Ježek et al., 2014, s. 40-42)

Dle Sucháčka (2009, s. 13) je endogenní strategie oproti exogenní *skutečně efektivní při podmínkách existujících ve vyspělých zemích, jelikož mění vnitřní kvalitu sociálních a ekonomických struktur jednotlivých regionů.*

1.2.2 Aktéři regionálního rozvoje

Aktéry regionálního rozvoje lze rozčlenit do tří hlavních skupin, a to na podniky, soukromé domácnosti neboli jednotlivci a veřejný sektor (stát).

1. Podniky – z hlediska regionálního rozvoje rozhodují o lokalizaci svého podniku a veškerých souvisejících aktivit. Tyto aktivity může podnik soustředit buď na jedno jediné místo, nebo je roztržít na více lokalit. Vybranou lokalitu pro své podnikové zázemí mění a utvářejí také díky rozhodnutím, které firmy učiní a z nichž následně vzniknou rámcové podmínky, jež ovlivňují i další podniky či domácnosti v blízké oblasti. Firmy umístěním do regionu také vytváří nákupní a odbytové sítě, nabízí volná pracovní místa a jejich mzdová politika tak působí na regionální důchod a značně ovlivňuje trh práce v dané lokalitě.
2. Soukromé domácnosti (jednotlivci) – také soukromé domácnosti působí svými rozhodnutími na regionální struktury, a to jako finální spotřebitelé zboží a služeb, jako podnikatelé, zaměstnanci či investoři. Rozhodují a vybírají si místo svého bydliště, zaměstnání, aktivity ve volném čase a taktéž vytváří sítě prostorových vztahů. Díky vysoké mobilitě jsou domácnosti schopny zdolat i větší vzdálenosti, např. pro trávení

volného času ve vzdálených nákupních centrech či kulturních podnicích nebo pro dojíždění do zaměstnání.

3. Veřejný sektor (stát) – i stát, jako aktér regionálního rozvoje, provádí mnoho prostorových rozhodnutí. Například v oblasti kvality regionů, měst či obcí, dále v oblasti veřejných zařízení (stát rozhoduje, kde budou veřejné instituce zřízeny) či v oblasti daňové (výška vybíraných daní se může odlišovat v různých regionech), a lidé si díky těmto rozhodnutím vybírají, kde budou žít. Úlohou veřejného sektoru v oblasti regionálního rozvoje je dále zajištění dopravní i komunikační infrastruktury, která má velký vliv právě na regionální rozvoj. (Ježek et al., 2014, s. 5-7)

1.3 Rozvoj venkova

V 90. letech 20. století se rozvoj venkova začal řadit mezi důležité politiky Evropské unie. Vývoj politiky venkova a rozvoje venkova probíhá v kontextu sociálních, ekonomických či environmentálních změn, ale také přihlíží k měnícím se akademickým názorům v oblasti teorií a paradigmat regionálního rozvoje. Pět klíčových trendů mělo podstatný dopad na vypracování a přeformulování venkovské politiky v evropském kontextu:

1. *Diverzifikace hospodářských činností jako hlavní hnací síly venkovského a regionálního rozvoje.*
2. *Rostoucí důraz na podnikání a inovace.*
3. *Systematičtější koncepce složitosti rozvojových procesů, což zdůrazňuje důležitost víceúrovňové správy.*
4. *Integrované politiky jako prostředek řešení nedostatků odvětvových politik.*
5. *Rostoucí teritorializace regionální a venkovské politiky se zaměřením na valorizaci místních zvláštností a následné utváření samotného území.* (Copus a De Lima, 2015, s. 35)

1.3.1 Pojetí venkova

Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014-2020 (2013, s. 28) definuje venkov jako *soubor venkovských obcí s hranicí pro vymezení těchto oblastí, která je 3 000 obyvatel*. Je však možné nalézt i obce, které mají obyvatel více, nesplňují tedy tuto hranici, ale jsou taktéž považovány za venkov.

Venkov sám o sobě je velmi široký a abstraktní pojem a je chápán každým jedincem jinak, většinou dle intuice jedince a jeho povahy. Každý si tedy pod tímto pojmem představí něco

jiného a každý vnímá venkov jinak. Velmi obrazně představuje venkov přechodovou škálu mezi městem a divočinou, avšak v dnešní době i venkov vykazuje znaky města. Venkov neboli venkovský prostor je označen pro vše, co není prostorem městským a každý venkovský prostor má své jedinečné kulturní, hospodářské a sociální vazby. (Binek et al., 2009, s. 11-13; Wokoun, Mates a Kadeřábková, 2011, s. 166)

Pokud pomineme fakt, že neexistuje jeden univerzální venkov a pod tímto pojmem si představíme venkov jako prostor, který tvoří venkovské obce a okolní krajina, můžeme vymezit tyto typické znaky pro tradiční venkov:

- Urbanistické znaky – převládající rodinné domy, návěs jako dominanta obce – společný a kulturní centrální prostor, vysoký podíl zeleně
- Architektonické znaky – domy s hospodářským zázemím, za domy dvory a zahrady, každá slouží k jinému účelu
- Sociální znaky – úzké sociální vazby mezi obyvateli, konzervatismus
- Ekonomické znaky – ekonomicky aktivní obyvatelstvo jezdí do zaměstnání mimo své bydliště, samozásobitelství, zemědělství, kutilství obyvatel
- Administrativní znaky – označení vesnice, malé obce
- Velikostní znaky – nízká hustota zalidnění, počet obyvatel pod stanovenou hranicí (hranice = 3 000 obyvatel) (Binek et al., 2009, s. 14-15)

1.3.2 Rozvoj venkova

Za rozvoj obecně považujeme proces pozitivních změn, které zlepšují kvantitativní a kvalitativní charakteristiky dané oblasti. Proces rozvoje venkova by měl být víceúrovňový, vycházející z historických souvislostí a důležitou roli v něm hraje synergie. Mezi příčiny podpory venkovských oblastí patří potřeba rovnosti, ekonomické efektivity a potřeba péče o krajinu, kterou obýváme. Kritéria pro rozvoj venkova jsou zachování přírodního prostředí, místní přínosy a účelnost a účinnost podnikání. (Binek et al., 2009, s. 23; Šimková, ©2008, s. 28-29)

Dušek (2014, s. 130-131) definuje rozvoj venkova jako *souhrnný přírůstek blahobytu ve venkovské oblasti* a rozvoj venkova by měl být založen na daných klíčových konceptech:

1. Integrované využívání místních zdrojů (zemědělství, řemeslnictví, cestovní ruch)
2. Rozvoj „zdola-nahoru“ na základě aktivní účasti obyvatel a místních institucí
3. Endogenní rozvoj – využití místních zdrojů, účast aktérů na rozvoji

4. Teritoriální rozvoj – území základním faktorem rozvoje

Anríquez a Stamoulis (2007, s. 7-8) uvádějí „přiměřenou“ definici rozvoje venkova. Podle nich je regionální rozvoj takový rozvoj, který prospívá hlavně venkovskému obyvatelstvu a za regionální rozvoj dále považují takový rozvoj, který trvale zlepšuje životní úroveň obyvatelstva či jejich blahobytu.

Rozvoj venkova, ve smyslu rozvoje s cílem zlepšit kvalitu obyvatel venkova, definujeme jako komplexní a vícerozměrný koncept, který zahrnuje i rozvoj zemědělství, rozvoj vesnického a chatového průmyslu či sociálně-ekonomické infrastruktury, komunitních služeb nebo lidských zdrojů. Dále lze rozvoj venkova pojmut jako proces, jev, strategii nebo disciplínu. Rozvoj venkova jako proces realizující dosažení cílů jednotlivců, komunit či národů v daném časovém úseku. Rozvoj venkova jako jev představující konečný výsledek interakce mezi rozdílnými faktory (např. institucionální, ekonomické, sociokulturní, fyzikální). Jako strategie se rozvoj venkova snaží o zlepšení hospodářského a sociálního blahobytu obyvatel venkova, a rozvoj venkova jako disciplína s multidisciplinární povahou představuje průsečík sociálních, zemědělských či inženýrských věd. (Singh, 2009, s. 3)

1.3.3 Vymezení venkovských oblastí

V rámci členských států Evropské unie a jejich rozvojových programů se venkovské oblasti vymezují takto:

- Oblasti, jejichž hustota zalidnění spadá pod prahovou hodnotu, která je předem určena, např. podle hodnoty OECD, hodnot regionalizace NUTS či si státy hodnotu určí samy.
- Oblasti, jež nemají městský charakter a jsou definovány dle jiného kritéria, než je hustota zalidnění. Častým kritériem je počet obyvatel, např. v ČR již zmiňovaná hranice 3 000 obyvatel.
- Tradičně venkovské a suburbánní území v členských zemích EU, např. Flandry.
- Oblasti, jež jsou specifické svými rozvojovými potřebami, které jsou obsaženy v programu rozvoje venkova. Např. horské oblasti, periferní, vzdálené oblasti či řídké osídlené oblasti.
- Spletité oblasti, jež jsou definovány dle vícenásobných faktorů a jejich účelem je aplikace venkovských politik a financování. (Klufová, 2015, s. 38-39)

Vymezení venkovských oblastí v EU dle OECD uznává rozmanitost venkovských oblastí a na regionální úrovni NUTS 3 rozlišuje regiony převážně městské, střední – smíšené a převážně venkovské. S ohledem na funkční městské oblasti dále OECD definuje regiony s odlišnými charakteristikami a potřeby na:

1. Venkovské oblasti v rámci funkčních městských oblastí – rozvoj v rámci funkční městské oblasti, součást zóny dojíždění do městského centra
2. Venkovské regiony blízké funkčním městským centrům – silná vazba na funkční městskou oblast, samostatná integrace venkovských oblastí, v těchto oblastech žije asi 80 % všech obyvatel venkova
3. Vzdálené venkovské regiony – spojení s funkčním městským centrem v rámci trhu, interakce mimo venkovský region méně častá (OECD, 2018, s. 12)

V rámci ČR pak Binek (2007, s. 23-27) uvádí, že obecně můžeme vymezovat venkovský prostor podle 4 základních kategorií. První kategorií jsou velikostní a polohové diference založené na dopravní poloze obcí a velikosti obcí, druhou kategorií je sídelní typologie, jež vychází z lokace obcí vůči městům a aglomeracím. Třetí kategorií jsou historicko-sociální typologie, které zahrnují vedle historických a sociálních měřítek také ty ekonomické a fyzicko-geografické. Poslední kategorií pro vymezení venkova jsou typologie vybavenosti obcí, jež závisí na občanské vybavenosti obcí neboli na nabídce služeb.

Strategie regionálního rozvoje ČR (2013, s. 28) vymezuje venkovské oblasti na základě polohy venkovských obcí. Dle toho kritéria vymezuje tři typy venkovských oblastí:

- Venkovské oblasti v zázemí velkých měst – tzv. příměstský venkov, jehož obyvatelstvo ve většině případů dojíždí za prací do spádových měst, ale zároveň je většina půdy v těchto oblastech používána k zemědělství.
- Průměrně rozvinuté venkovské oblasti ve větší vzdálenosti od velkých sídelních center – tzv. mezilehlý venkov, který disponuje dobrou infrastrukturou a je zde nutné zachovat zemědělský potenciál.
- Periferní venkovské oblasti – tzv. odlehlý venkov, jenž je řídko obydlený a s minimálním dopravním spojením do měst. Problémem jsou zde i nízké příjmy obyvatel, vyšší nezaměstnanost či slabá nabídka služeb.

Projekt Ministerstva pro místní rozvoj s názvem Regionální diference venkovských obcí Česka vymezil na úrovni obcí s pověřeným obecním úřadem osm typů venkovského prostoru:

1. Rozvojový venkov – umístěn v blízkosti velkých měst a hlavních dopravních uzlů, hlavními znaky jsou silný hospodářský a populační růst.
2. Nerozvojový sousedský venkov – nalezneme ho při hranicích krajů a ve většině případů se jedná o hospodářsky slabší území.
3. Moravské periferie – oblast Moravy a Slezska, vnitřní periferie, nízká úroveň vzdělanosti, vyšší hodnoty míry nezaměstnanosti.
4. Vybavený moravský venkov – opět oblast na Moravě a ve Slezsku.
5. Problémový rekreační venkov – jedná se o české pohraničí s obcemi o větším počtu obyvatel a s významným cestovním ruchem.
6. Intenzivní rekreační oblasti – velmi významný turistický ruch a nízké osídlení území.
7. Strukturálně postižený průmyslový venkov – oblast severních Čech, velmi nízká vzdělanost, vysoká míra nezaměstnanosti.
8. Neprofilovaný venkov – obce s menším počtem obyvatel bez tendence růstu počtu obyvatel, slabá občanská vybavenost, nižší míra vzdělanosti. (Klufova, 2015, s. 77-78)

1.3.4 Aktéři rozvoje venkova

Binek et al. (2009, s. 39-41) obecně považuje za aktéry rozvoje venkova všechny instituce či jednotlivce, kteří jsou zapojeni do dění ve venkovském prostoru svými aktivitami nebo jsou přímo součástí venkova. Primárně kategorizuje aktéry dle jejich působnosti na:

- Lokální – obce, MAS, DSO, organizace obcí
- Regionální – kraje, vysoké školy
- Národní – např. Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo pro místní rozvoj

Dále rozlišuje aktéry rozvoje venkova dle vnitřního fungování na:

- Institucionalizované aktéry – instituce veřejné správy, neziskové organizace s širší působností
- Částečně institucionalizované aktéry – organizace neziskového sektoru
- Neformální aktéry – zájmové skupiny, občané

1.3.5 Nástroje rozvoje venkova

Nástroje rozvoje venkova klasifikujeme na:

1. Administrativní nástroje – legislativní předpisy, normy, postupy.

2. Koncepční nástroje – strategické plánování, územní plánování, operační programy.
3. Institucionální nástroje – instituce veřejné správy, spolupráce v rámci MAS, mikro-regionů.
4. Věcné nástroje – dopravní a technická infrastruktura, nabídka služeb, poradenství.
5. Sociálně-psychologické nástroje – vzdělání ve formě kurzů či vzdělávacích portálů.
6. Finanční nástroje – evropské dotace – strukturální fondy EU, národní dotace, krajské dotace, granty. (Nástroje rozvoje venkova, ©2019)

Na rozvoj venkova, jakožto jednu z veřejných politik, můžeme také aplikovat nástroje těchto veřejných politik. Potůček (2005, s. 44) nástroje nijak neklasifikuje, ale uvádí ty nejdůležitější:

- Nástroje strategického řízení (všechny strategické dokumenty, koncepce rozvoje či různé plány)
- Politické deklaráce (nařízení vlády)
- Fiskální nástroje (rozdělování a přerozdělování finančních zdrojů určené na rozvoj venkova)
- Právní a organizační normy

2 REGIONÁLNÍ POLITIKA A JEJÍ NÁSTROJE

Pro regionální politiku existuje mnoho definic a žádná jediná uznávaná. Obecně je však chápána jako soubor opatření a nástrojů, které vedou ke snižování, zmírnění či odstranění rozdílů v socioekonomické úrovni daných regionů. (Žitek a Klímová, 2008, s. 23)

Přehled významných definic regionální politiky uvádí Stejskal a Kovárník (2009, s.12-14):

- *Regionální politika představuje všechny veřejné přímé i nepřímé intervence státu, regionu, obcí a měst, vedoucí k lepšímu prostorovému rozdělení ekonomických i mimoekonomických činností. Lze v ní vidět snahu korigovat určité prostorové důsledky volné tržní ekonomiky ve smyslu dosažení dvou vzájemně závislých cílů, jimiž je ekonomický růst a zlepšení sociálního rozdělení.*
- *Soubor cílů, opatření a nástrojů vedoucích ke snižování příliš velkých rozdílů v socioekonomické úrovni jednotlivých regionů.*
- *Regionální politiku je možné charakterizovat z makroekonomického pohledu jako koncepční a výkonnou činnost státu a jeho regionálních správních orgánů.*
- *Regionální politika představuje soubor intervencí, zaměřených podle konkrétní situace státu a jeho regionů a podle očekávaných vývojových tendencí na podporu opatření vedoucích k růstu ekonomických aktivit a lepšímu územnímu rozložení v území a k rozvoji infrastruktury. Základní podmínkou je jasné definování priorit a koncentrace prostředků na tyto priority. Jejím významným cílem je konvergence regionů v rámci určitého územního celku a klíčovým znakem je její selektivnost, to znamená diferenciaci zaměření intervencí na podporu vybraných problémových regionů, které výrazně zaostávají ve svém rozvoji za průměrem v míře, která je společensky uznána za nežádoucí.*

Za primární definici pro účely mé bakalářské práce je považována druhá výše uvedená, od Milana Žáka (z knihy Velká ekonomická encyklopedie, 2002) a také poslední, od Ministerstva pro místní rozvoj ČR. Obě definice říkají, že regionální politika je určitý proces, který vede ke snížení regionálních disparit a ke zlepšení ekonomické situace regionů. Definice od MMR ČR také uvádí jako důležitý cíl regionální politiky konvergenci regionů, za což můžeme považovat i seskupování obcí, měst a podnikatelů do místních akčních skupin či mikroregionů.

2.1 Příčiny vzniku regionální politiky

V rámci téměř každého státu a jeho regionální struktury nalezneme regiony, které jsou od ostatních regionů zaostalejší v oblasti např. ekonomické, sociální či přírodní. Díky těmto rozdílům, které můžeme identifikovat v regionech států vznikly tzv. problémové regiony jako hlavní příčina vzniku regionální politiky. Tyto problémové regiony rozlišujeme na tři hlavní typy:

1. Regiony nedostatečně vybavené přírodními zdroji – mezi tyto regiony patří odlehlé části států, kde je možné provozovat pouze zemědělskou činnost či cestovní ruch.
2. Regiony s nedostatečným využitím vlastních zdrojů – regiony, kde je velká nouze o kapitál a s tím spojená nízká životní úroveň v porovnání s vyspělými regiony.
3. Regiony se stagnujícími či upadajícími základními odvětvími – takové regiony byly v minulosti velmi vyspělé, avšak po změně struktury poptávky v oblasti průmyslu se z nich staly regiony zaostalé. Takové regiony mají rostoucí míru nezaměstnanosti, klesající ekonomickou úroveň, nízkou míru ekonomické aktivity (především u žen) a neadekvátní infrastrukturu. (Wokoun, Mates a Kadeřábková, 2011, s. 92-93)

2.2 Nástroje regionální politiky

Macháček, Toth a Wokoun (2011, s. 183-184) dělí nástroje regionální politiky do tří hlavních skupin, a to makroekonomické nástroje, mikroekonomické nástroje a ostatní nástroje. Mezi makroekonomické nástroje patří fiskální nástroje (např. snížená sazba daní v podporovaných regionech), monetární nástroje (např. snazší přístup k úvěrům v podporovaných regionech) a protekcionismus (např. uvalení dovozních limitů a cel na produkty vyráběné v upadajících regionech).

V roce 2006 bylo navrženo nové členění nástrojů regionální politiky, a to na nástroje nefinanční a nástroje finanční. Nefinanční nástroje obsahují administrativní nástroje (např. základy, opatření či legislativní úpravy), institucionální nástroje (instituce realizující regionální politiku, např. využívání zdrojů z EU) a věcné a jiné nefinanční nástroje (poradenství, propagace, vznik hospodářských zón). Mezi nástroje finanční zařazujeme neinvestiční a investiční pobídky (dotace, granty, náhrady či úvěry a půjčky), kapitálová podílnictví či daňová zvýhodnění (slevy na daních) a rozpočtová zvýhodnění. (Macháček, Toth a Wokoun, 2011, s. 184-185)

2.3 Cíle regionální politiky EU na období 2014-2020

V programovém období 2014-2020 má regionální politika EU 11 tematických cílů podporujících regiony EU. Oproti minulému programovému období se regionální politika zaměřuje na jasnější a měřitelné cíle pro lepší odpovědnost, na zjednodušení pravidel pro strukturální fondy EU, na zavedení konkrétních předpokladů před tím, než budou peněžní prostředky rozdělovány do regionů, na rozvoj měst a boj o sociální začlenění či na dodržování hospodářských pravidel EU. (Priorities for 2014-2020, ©2019)

Jedenáct tematických cílů regionální politiky EU:

1. Posílení výzkumu, technologického rozvoje a inovací
2. Zlepšení přístupu k informacím a komunikačním technologiím a jejich kvalitní využití
3. Zvyšování konkurenceschopnosti malých a středních podniků
4. Podpora přechodu k nízkouhlíkovému hospodářství
5. Podpora přizpůsobení se změně klimatu, prevence a řízení rizik
6. Zachování a ochrana životního prostředí a podpora účinného využívání zdrojů
7. Podpora udržitelné dopravy a zlepšení síťových infrastruktur
8. Podpora udržitelné a kvalitní zaměstnanosti a podpora mobility pracovníků
9. Podpora sociálního začleňování, boj proti chudobě a jakékoliv diskriminaci
10. Investice do vzdělání, odborné přípravy a celoživotního vzdělávání
11. Zlepšení efektivity veřejné správy

Všech 11 prioritních cílů je financováno z Evropského fondu pro regionální rozvoj, avšak cíle 1-4 jsou jeho hlavními prioritními oblastmi. Pro Evropský sociální fond jsou hlavní prioritní oblasti pro financování 8-11, ale fond podporuje i oblasti 1-4. Fond soudržnosti podporuje cíle 4-7 a 11. (Priorities for 2014-2020, ©2019)

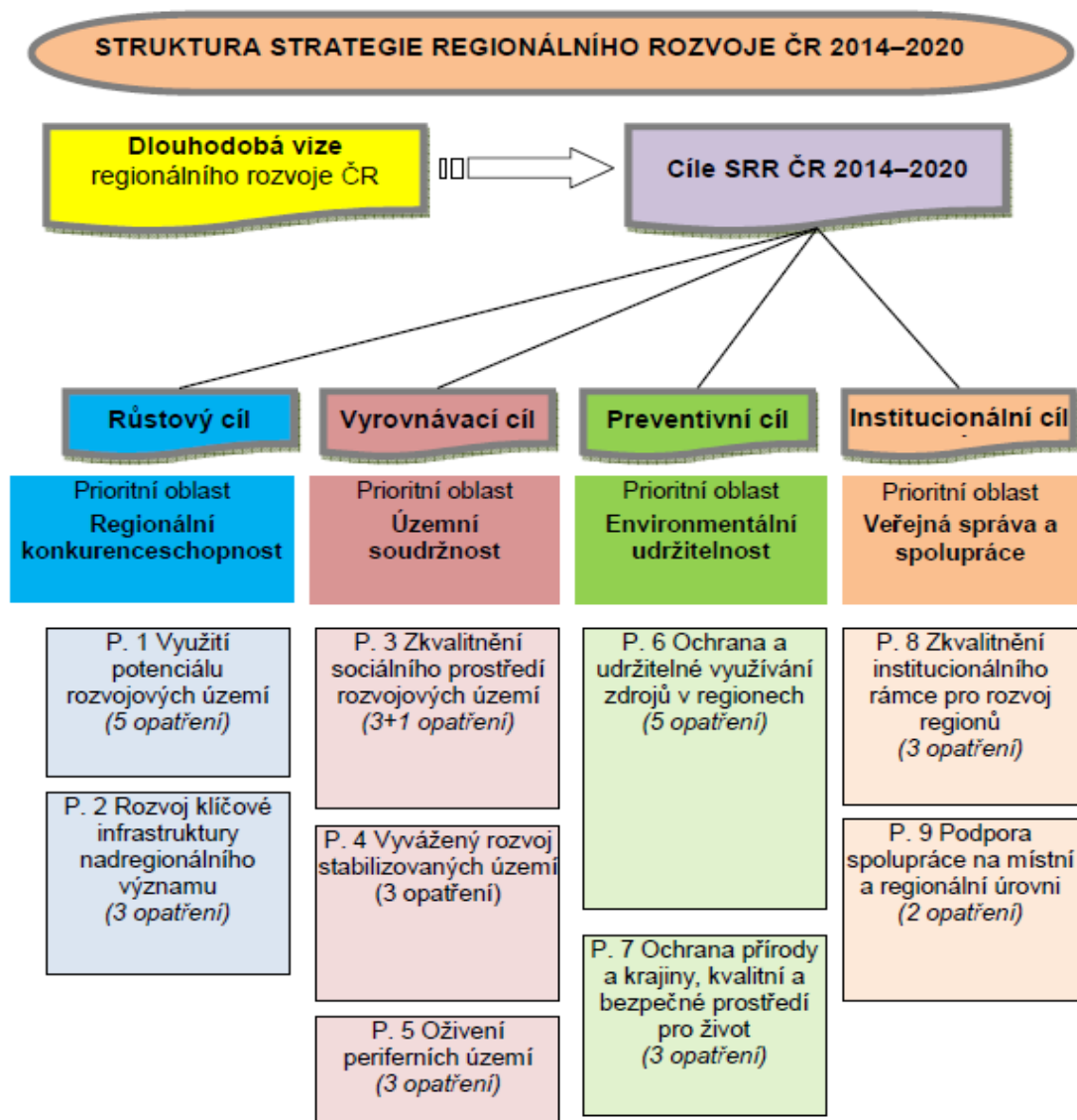
2.4 Cíle regionální politiky ČR na období 2014-2020

Dokument Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014-2020, který vytvořilo Ministerstvo pro místní rozvoj, je základním dokumentem pro regionální politiku ČR a definuje přístupy k rozvoji regionů v rámci ČR. V návrhové části tohoto dokumentu nalezneme dlouhodobou vizi regionálního rozvoje, globální cíl regionální politiky ČR a její čtyři základní cíle na období 2014-2020. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2013, s. 4)

Dlouhodobá vize pro regionální rozvoj v ČR na období 2014-2020 je formulována takto:

Česká republika chce být v dlouhodobém horizontu:

- *zemí konkurenceschopnou, využívající kvalitní lidské zdroje a vzdělávací, výzkumnou a inovační infrastrukturu pro rozvoj znalostní ekonomiky;*
- *zemí využívající svoji geografickou polohu k prohloubení vazeb a spolupráce ve středoevropském prostoru;*
- *zemí rozvíjející udržitelným způsobem pozitivní specifika jednotlivých regionů a podporující jejich vnitřní hospodářskou, sociální a environmentální soudržnost;*
- *zemí s funkčními vazbami mezi venkovskými a městskými oblastmi, chránící své přírodní, krajinné a kulturní hodnoty a vhodně využívající jejich potenciál.* (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2013, s. 78)

Obrázek 1 – Struktura Strategie regionálního rozvoje ČR, zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2013

Cíle regionální politiky ČR pro období 2014-2020 zrcadlí funkce regionální politiky a jsou odvozeny z analytických závěrů a vývojových tendencí regionálního rozvoje. Globální cíl regionální politiky ČR 2014-2020 je definován takto: *zajistit dynamický a vyvážený rozvoj území České republiky se zřetelem na kvalitu života a životního prostředí, přispět ke snižování regionálních rozdílů a zároveň umožnit využití místního potenciálu pro posílení konkurenceschopnosti jednotlivých územně správních celků (územních jednotek)*. Globální cíl je dále rozvinut v základních cílech regionální politiky ČR. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2013, s. 80)

Čtyři základní cíle regionální politiky ČR 2014-2020 jsou označeny jako růstový cíl, vyrovnávací cíl, preventivní cíl a institucionální cíl:

1. Růstový cíl: Podpořit zvyšování konkurenceschopnosti a využití ekonomického potenciálu regionů – zaměřený na podporu výzkumu, vývoje a inovací, na vzdělání lidských zdrojů či výstavbě vyšších typů infrastruktury, snaha o zlepšení využívání ekonomického potenciálu jednotlivých regionů ČR.
2. Vyrovnávací cíl: Zmírnit prohlubování negativních regionálních rozdílů – snaha o reakci a podporu prohlubujících se socioekonomických nerovností v problémových regionech ČR, které v posledních letech stále více přibývají, např. rozdíly i v rámci měst, aglomerací či periferií.
3. Preventivní cíl: Posílit environmentální udržitelnost – v rámci hojně hospodářsky i populačně využívaných regionech se hromadí negativní dopady, které neustále ohrožují životní prostředí, a tak tento cíl poukazuje na nutné sladění socioekonomického rozvoje regionů s limity a možnostmi životního prostředí.
4. Institucionální cíl: Optimalizovat institucionální rámec pro rozvoj regionů – tento cíl má za úkol vytvářet podmínky pro to, by mohly být realizovány cíle předcházející a aby došlo ke zlepšení podmínek pro veřejný i podnikatelský sektor. K tomu je také zapotřebí i hodnotné strategické plánování a řízení. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2013, s. 80-81)

Z každého základního cíle je následovně stanovena prioritní oblast, v rámci každé prioritní oblasti dané priority, a nakonec jejich opatření (viz. Obrázek 1).

2.5 Strukturální fondy EU v ČR

Politika soudržnosti neboli kohezní politika EU se realizuje prostřednictvím strukturálních fondů EU. Tyto fondy pomáhají všem členským státům EU s udržením či vytvořením ekonomické prosperity a žádoucí sociální úrovně. Strukturální fondy vznikají od roku 1957, kdy započal své působení Evropský sociální fond (ESF) a postupně se k němu přidávaly další fondy, kterých je v dnešní době pět. (Boháčková a Hrabánková, 2009, s. 95)

Strukturální fondy EU jsou spravovány Evropskou komisí a členy EU. Jejich základní oblasti, na které se zaměřují jsou:

- výzkum a inovace
- digitální technologie
- podpora nízkouhlíkové ekonomiky
- udržitelné řízení přírodních zdrojů
- malé podniky (Evropské strukturální a investiční fondy, ©2019)

Členské státy EU s finančními prostředky ze strukturálních fondů hospodaří jednotlivě prostřednictvím dohod o partnerství, kterou země zpracovávají spolu s Evropskou komisí a uvedou v ní, jak budou finanční prostředky využity pro danou členskou zemi. V této dohodě jsou také vymezeny národní rozvojové priority, jimiž jsou naplněny prostřednictvím operačních programů a financí ze strukturálních fondů. (Programové období 2014-2020, ©2019)

Regionalizací NUTS, definovanou v následujících odstavcích, se zabývá Wokoun (2006, s. 44-46):

Pro potřeby regionální a strukturální politiky EU (rozdělení regionů EU na různé úrovně pro potřebu jednotlivých cílů kohezní politiky za účelem financování ze strukturálních fondů EU a potřebu získání statistických údajů) je v celé EU uplatněna metoda vymezení regionů pomocí NUTS (*La nomenclature des unités territoriales statistiques – nomenklatura územních statistických jednotek*). Tuto metodu zpracovává v rámci Evropské unie EUROSTAT, je schválena nařízením Evropského parlamentu a Rady z roku 2003, a pomocí počtu obyvatel definuje tři úrovně NUTS regionů (viz tabulka č. 1).

Tabulka 1 - Vymezení NUTS regionů

Úroveň	Minimum obyvatel	Maximum obyvatel
NUTS 1	3 000 000	7 000 000
NUTS 2	800 000	3 000 000
NUTS 3	150 000	800 000

Zdroj: vlastní zpracování dle Wokoun, 2006

NUTS 1 představuje nejčastěji největší srovnávací jednotku – celý stát, makroregion, a ta je dále tvořena jednotkami NUTS 2 a dále jednotkami NUTS 3, jež představují nejnižšími územně správními regiony státní správy. Dále ve vymezení regionů existují lokální administrativní jednotky první hierarchické úrovně (LAU 1) a druhé hierarchické úrovně (LAU 2).

Vymezení regionalizace NUTS v ČR:

- NUTS 1 = celá ČR
- NUTS 2 = Regiony soudržnosti (8)
- NUTS 3 = 14 krajů ČR
- LAU 1 = 77 okresů ČR
- LAU 2 = 6258 obcí ČR

2.5.1 Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR)

EFRR byl schválen v roce 1972 Evropským společenstvím při konferenci s představiteli členských zemí jako finanční nástroj pro vyrovnávání disparit mezi regiony Evropského společenství. Oficiálně vzniknul v roce 1974 v Paříži nařízením Rady Evropského hospodářského společenství. (Boháčková a Hrabánková, 2009, s. 109-110)

EFRR podporuje vyvážený rozvoj v jednotlivých regionech, hospodářskou a sociální soudržnost prostřednictvím investic. Klíčové oblasti pro směřování finančních prostředků z EFRRF jsou:

- Inovace a výzkum
- Digitální agenda
- Podpora malých a středních podniků
- Nízkouhlíkové hospodářství (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2017, s. 5)

2.5.2 Evropský sociální fond (ESF)

ESF vznikl v roce 1957 a do roku 1962 byl jediným strukturálním fondem. Po založení dalších strukturálních fondů byl však stále ten nejvýznamnější a proudila sem více jak třetina všech finančních prostředků. Tato dominance rostla i v následujících letech a ustala v přelomu 19. a 20. století. (Boháčková a Hrabánková, 2009, s. 162)

ESF je hlavním nástrojem EU pro podporu pracovních míst, investice proudí do lidského kapitálu, pomáhá získat lepší pracovní místa a zajišťuje spravedlnost v oblasti zaměstnávání pro všechny občany EU. Mezi priority ESF patří zvýšení adaptability pracovníků, zlepšení přístupu k zaměstnání, odborná příprava a celoživotní vzdělávání a pomoc lidem z nevýhodněných skupin při získání zaměstnání. (What is the ESF?, ©2017)

2.5.3 Fond soudržnosti (FS)

Fond soudržnosti neboli kohezní fond je nejmladším ze strukturálních fondů a vznikl v roce 1994 nařízením Rady Evropského hospodářského společenství. Prvně FS nepatřil mezi strukturální fondy EU, finanční prostředky putovaly přímo členským státům a ne regionům. (Boháčková a Hrabánková, 2009, s. 141)

Fond soudržnosti financuje oblast životního prostředí, udržitelného rozvoje a dopravy v členských státech EU, ve kterých je hrubý národní důchod (HND) na jednoho obyvatele nižší, než 90 % průměru EU. V programovém období 2014-2020 jsou to tyto země: Bulharsko, Česká republika, Estonsko, Chorvatsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Polsko, Portugalsko, Rumunsko, Řecko, Slovensko a Slovinsko. (Evropské strukturální a investiční fondy, ©2019)

2.5.4 Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV)

EZFRV byl schválen Nařízením vlády z roku 2005 a začal fungovat od roku 2007 v návaznosti na fakt, že rozvoji venkova je nutno věnovat zvláštní pozornost a zaměřuje se na zlepšení konkurenceschopnosti v oblasti zemědělství a lesnictví, na zlepšení krajiny a životního prostředí a celkově na zlepšení kvality života na venkově. (Boháčková a Hrabánková, 2009, s. 137)

2.5.5 Evropský námořní a rybářský fond (ENRF)

ENRF se řídí společnou rybářskou politikou EU a pomáhá naplňovat její cíle se zaměřením na rybáře a rybaření jako zdroj jejich příjmů a na obyvatele v pobřežních oblastech se snahou o zlepšení kvality jejich života. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2014, s. 6)

2.5.6 Princip programování

Princip programování a podmínky pro získání prostředků jsou popsány v následujících odstavcích dle Boháčkové a Hrabánkové (2009, s. 56-58):

K přerozdělování finančních prostředků ze strukturálních fondů EU dochází pomocí víceletých operačních programů stanovených dle kohezní politiky EU a schválených Evropskou komisí spolu s každou členskou zemí. Dále jsou finance přes tyto operační programy alokovány do schválených projektů, které naplňují cíle programových dokumentů – např. rozvojových strategií mikroregionů či místních akčních skupin.

Příspěvky ze strukturálních fondů musí být v souladu s finančním plánem o komunitární podpoře a schválené Evropskou komisí a vládou ČR. Evropská komise schvaluje operační programy a projekty, které jsou:

- Efektivní v oblasti nákladů
- Mají největší návratnost vložených prostředků
- Mají největší zisk nebo společenský prospěch
- Mají nejmenší rizika pro dosažení cílů projektu

Pro přípravu operačních programů a projektů navázaných na ně je nutno dbát na požadavky, dle kterých Evropská komise hodnotí tyto projekty. Požadavky jsou:

- Velikost a charakter disparit, vhodnost používaných finančních nástrojů
- Zvolená strategie a její opatření, možnost zahraničních investic
- Kvalita cílů a informačního systému a statistik pro následnou kontrolu naplnění cílů
- Soulad s politikami EU
- Úroveň mechanismu implementace, monitorování a hodnocení projektů

2.6 Programové období 2014-2020

V programovém období 2014-2020 se Evropská unie snaží o dosažení pěti růstových cílů vycházejících ze strategie Evropa 2020. Tyto cíle jsou stanoveny v oblastech zaměstnanosti, inovací, vzdělávání, sociálního začleňování a efektivního nakládání s energiemi. Na jejich dosažení bylo určeno 351,8 miliard EUR. Tyto prostředky směřují celkem do 272 regionů EU, kde většina jsou regiony či státy méně rozvinuté. Primárním cílem EU je snižování regionálních disparit pomocí těchto finančních prostředků. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2014, s. 4)

V programovém období 2014-2020 uznává Evropská unie tyto principy:

- Princip strategického zaměření a propojování – jednotlivé operační programy podporují skutečné priority, které jsou součástí rozvojové strategie EU a každého členského státu a jsou navrženy tak, aby byly reálné a měřitelné.
- Princip podpory fungujícího trhu – operační programy by měly podporovat odvětví a sektory v nichž dochází k selhání trhu, dále by mělo být zamezeno utlačování soukromého sektoru.
- Princip podpory kvalitních projektů – podpora pouze pro ty projekty, které naplňují stanovené strategie a cíle, nutnost důkazů o proveditelnosti projektu.
- Princip snadnější přípravy a realizace projektů – vytvoření zjednodušené a ucelené metodiky pro přípravu projektů, vznik Informačního systému ESI fondů MS 2014+ pro monitoring projektů podpořených z ESI fondů. (Zahradník, 2017, s. 324-325)

2.6.1 Alokace ČR 2014-2020

V programovém období 2014-2020 získala Česká republika 23,83 miliard EUR a tato částka je rozdělena z jednotlivých strukturálních fondů takto:

1. EFRR – 11,94 miliard EUR
2. ESF – 3,43 miliard EUR
3. FS – 6,26 miliard EUR
4. EZFRV – 2,17 miliard EUR
5. ENRF – 0,03 miliard EUR (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2014, s. 7)

2.6.2 Programy ESI fondů v ČR 2014-2020

Částku 23,83 miliard EUR Česká republika čerpá přes deset operačních programů, viz. tabulka č. 2.

Tabulka 2 - Operační programy v ČR 2014-2020

Operační program	Výše alokace v mld EUR
OP Doprava	4,6
Integrovaný regionální OP	4,6
OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost	4,3
OP Výzkum vývoj a vzdělávání	2,7
OP Životní prostředí	2,6
Program rozvoje venkova	2,3
OP Zaměstnanost	2,1
OP Technická pomoc	0,22
OP Praha – pól růstu	0,2
OP Rybářství	0,03

Zdroj: vlastní zpracování dle Programové období 2014-2020, ©2019

2.6.3 Čerpání finančních prostředků pro MAS v období 2014-2020

Místní akční skupiny čerpají evropské finanční prostředky prostřednictvím operačních programů ČR, výzev, které vyhlašují tyto operační programy, a svých strategií rozvoje CLLD. Na schválené strategie MAS jsou v programovém období 2014-2020 vyhlášeny výzvy v celkové výši 16,9 miliard Kč. 9,95 miliard Kč z této částky je vyčleněno z Integrovaného regionálního operačního programu, přes 4,8 miliard Kč z Programu rozvoje venkova, přes 1,8 miliard Kč z OP Zaměstnanost a 240 miliónů Kč z Operačního programu Životní prostředí. MAS ve Zlínském kraji si rozdělily v tomto programovém období téměř 850 miliónů Kč, nejvíce získala MAS Rožnovsko s příspěvkem přes 122 miliónů Kč. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2018, s. 84-92)

2.7 Místní akční skupiny

Místní akční skupina je uskupení občanů, podnikatelů, neziskových organizací a veřejné správy za účelem spolupráce na rozvoji venkovského prostoru, ve kterém daná MAS působí. Hlavním cílem MAS je zkvalitnění života a zlepšení životního prostředí v rámci venkova. Tohoto cíle primárně dosahuje získáváním a přerozdělováním dotací z EU a ČR. (Místní akční skupiny, ©2019)

Místní akční skupina neboli místní společenství navrhuje a realizuje strategii místního rozvoje a její forma může být buď partnerství s právní subjektivitou nebo partnerství bez právní subjektivity na základě partnerských smluv. Základními parametry MAS jsou:

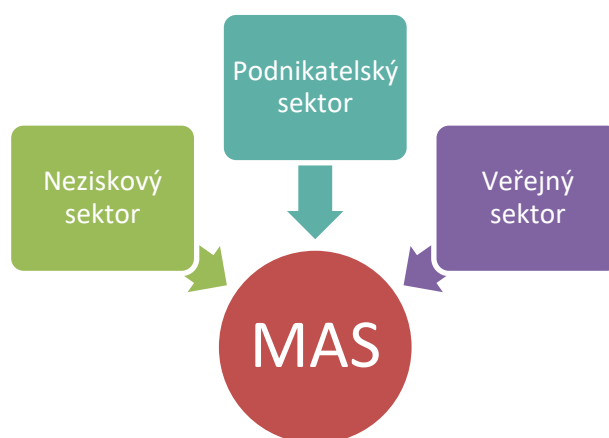
- *Geograficky homogenní území*
- *Účast zástupců veřejné správy v MAS je maximálně 50 %, druhá polovina je tvořena zástupci podnikatelů a neziskových organizací*
- *MAS dle Programu rozvoje venkova může být obecně prospěšná společnost, občanské sdružení nebo zájmové sdružení právnických osob*
- *Počet obyvatel od 10 000 do 100 000 mimo města s počtem obyvatel větším než 25 000*
- *Členové MAS musí mít v daném mikroregionu bydliště, sídlo, nebo v něm musí působit*
- *MAS musí mít stanoven statut, stanovy, organizační řád, strukturu a být registrována u Ministerstva vnitra ČR*
- *MAS musí projednat a schválit strategii pro území dané MAS (Místní akční skupina (MAS), ©2019; Místní akční skupiny, ©2009-2019)*

Otevřenost, transparentnost a rovný přístup jsou tři základní přístupy fungování MAS. Otevřenost novým členům, v optimálním případě by členská základna MAS měla být co nejvíce různorodá. Transparentnost v oblasti veřejné kontroly subjektů a rovný přístup vylučující střet zájmů subjektů. (Národní síť MAS ČR, 2012, s. 7-8)

MAS se utvářejí ve venkovském, městském i smíšeném prostředí a není pro ně potřebné respektovat administrativní hranice. Vznikají přirozeně, podle potřeb, počtu obyvatel, ale primárně dle stejných existujících problémů. (Čepelka, ©2012)

Subjekty místní akční skupiny

MAS utváří partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem. Soukromý sektor je v tomto případě složený z podnikatelů a neziskového sektoru. Veřejný sektor zahrnuje obce, státní instituce, dobrovolné svazky obcí či příspěvkové organizace. Podnikatelský sektor utváří OSVČ, obchodní společnosti nebo zemědělské podnikatelé. Občanská sdružení, jednotlivci, farnosti či obecně prospěšné společnosti tvoří sektor neziskový. Tyto tři sektory, tzv. tripartita, by měly být rovnoměrně zastoupeny, ale v dnešní době můžeme narazit na převládající podnikatelský a neziskový sektor nad sektorem veřejným. (Národní síť MAS ČR, 2012, s. 7)

Obrázek 2 – Subjekty místní akční skupiny, vlastní zpracování dle Národní sítě MAS ČR, 2012

2.7.1 Národní síť Místních akčních skupin

Národní síť MAS je ziskovou společností, která sdružuje většinu MAS v ČR pracujících dle metody LEADER. Hlavními úkoly národní sítě jsou:

- Sdružování místních akčních skupin v ČR
- Podpora spolupráce s dalšími aktéry, kteří se také snaží o rozvoj venkova
- Podpora MAS ve vztahu s institucemi státní správy, prosazování základních principů fungování MAS
- Reprezentace MAS na národní a nadnárodní úrovni
- Vzdělávací činnost v oblasti MAS a komunitně vedeného rozvoje venkova
- Organizace konferencí, společenských či kulturních akcí propagujících venkovský prostor (O spolku, ©2019)

V následujících odstavcích je popsána organizační struktura NS MAS podle webové stránky O spolku (©2019):

Organizační struktura Národní sítě MAS se skládá z valné hromady, výboru, kontrolní komise a pracovní skupiny. Mimo těchto orgánů působí v národní síti ještě výkonný ředitel, analytik a administrátor finančního a provozního managementu.

Valná hromada NS MAS je nevyšším orgánem národní sítě. Každá členská MAS do valné hromady vysílá své zástupce a jeden z nich má právo na rozhodovací hlas. 167 členů (zástupců MAS) má k 31. 8. 2018 Valná hromada NS MAS a její náplň činností je např. schvalování zpráv o činnosti spolku, výsledků hospodaření či účetní závěrky.

Výbor NS MAS je podřízený valné hromadě a dle jejích stanov organizuje a řídí činnost spolku a nakládá s finančními prostředky dle rozpočtu NS MAS.

Kontrolní komise je orgán NS MAS, který má pět členů a jejím hlavním úkolem je kontrola dodržování stanov a vnitřních předpisů. Kontroluje však také i celkové hospodaření národní sítě a dodržování schváleného rozpočtu. Kontrola probíhá dle potřeby, nejméně však dvakrát za rok. Člen kontrolní komise nesmí být členem žádného jiného orgánu NS MAS.

Pracovní skupiny NS MAS jsou složeny z členů výboru, členů MAS či externích odborných pracovníků a jejich činnostmi jsou především plnění cílů a úkolů NS MAS. V současné době Výbor NS MAS ustanovuje osm pracovních skupin, jež mají při rozhodování výboru poradní charakter. Seznam pracovních skupin: PS LEADER, PS Mezinárodní spolupráce, PS Program a vize, PS Vzdělávání, PS Enviro, PS Chytrý venkov, PS Sociální a PS Podnikání.

I Národní síť MAS má svou Strategii rozvoje s platností do roku 2030 a její vize zní takto: *Národní síť MAS ČR působí na principech metody Leader, jež je pevně zakotvena v myšlenkovém a legislativním prostředí České republiky. Národní síť MAS dosahuje vysoké kvality své činnosti, přičemž staví na vzdělaných a informovaných členech i pracovnících, propojených funkčním systémem vzájemné podpory a pomoci MAS. Národní síť MAS šíří do svého okolí informace o přínosech metody Leader a upevňuje partnerství v rozvoji venkova se všemi, kteří mají shodné cíle a hodnoty tak, aby se zvyšovala kvalita života obyvatel venkova.* (Národní síť MAS ČR, 2016, s. 1-3)

Strategie rozvoje obsahuje i 6 strategických cílů s výčtem jejich opatření a indikátorů. Prvním cílem je stabilizace metody LEADER, kdy dochází ke snaze o zakotvení principů této metody do legislativy ČR a do běžné praxe společnosti, totéž i na úrovni EU. Druhým cílem

je dosažení vysoké kvality v činnosti MAS, v rámci tohoto cíle se NS MAS snaží o nestranné hodnocení kvality v činnosti místní akčních skupin. Třetí cíl nese název průběžné vzdělávání pracovníků a členů orgánů MAS, kdy vzdělávání je považováno za hlavní nástroj pro dosažení cílů strategie rozvoje každé MAS. Čtvrtý cílem je existence funkčního systému podpory MAS, kdy podpora je považována za základní a důležitou činnost NS MAS. Pátý cíl souvisí s cílem prvním a nese název zvýšit povědomí o metodě LEADER v celé společnosti. Toho chce NS MAS dosáhnout pomocí propagace, prezentace a celkového objasnění této metody. Posledním cílem je upevnění partnerství pro rozvoj venkova se snahou o zachování stávajících partnerů či získávání nových pro MAS a realizaci aktivit pro rozvoj venkovského prostoru. (Národní síť MAS ČR, 2016, s. 1-3)

2.7.2 Tvorba místních partnerství

Metoda LEADER je základním programem, díky kterému vznikají a fungují místní partnerství, např. MAS. Rozvoj venkovských oblastí založených na iniciativě místních partnerství je financován právě z programu LEADER. Program byl vyhlášen v roce 2000 Evropskou komisí a je považován za jednu z iniciativ EU financovanou ze strukturálních fondů EU. Hlavním cílem metody LEADER je monitoring a podpora MAS, která bude dlouhodobě vést k rozvoji jejich území. (Čepelka et al., 2004, s. 29-30)

Význam slova LEADER: *Liaison Entre Actions Développement de l'Économie Rurale* = *Propojení aktivit rozvíjejících venkovskou ekonomiku* (Čermák, Vobecká et al., 2011, s. 26)

Metoda LEADER obsahuje tyto prvky:

- Strategie místního rozvoje pro každé místní partnerství
- Partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem na místní úrovni (MAS, mikroregiony)
- Přístup zdola, kdy rozhodování provádí místní akční skupina
- Uplatnění inovačních přístupů
- Uskutečňování projektů spolupráce
- Vytváření sítí místních partnerství (NS MAS) (Blaško, 2017, s. 24-25)

Primárně je program LEADER určen k finanční podpoře aktivit na venkově či podpoře projektů MAS o území s počtem obyvatel 10–100 tisíc a se svým strategickým dokumentem. Program podporuje malé a neinvestiční projekty, které vybírají místní akční skupiny a také je předkládají. (Čepelka et al., 2004, s. 30)

Specifickými cíli metody LEADER jsou:

1. *Nové formy zlepšení kvality života ve venkovských oblastech.*
2. *Nové formy posílení místního ekonomického prostředí a tvorby pracovních míst.*
3. *Nové formy zhodnocení místních přírodních a kulturních zdrojů.* (Leader ČR, ©2009-2019)

Metoda CLLD (Community-led Local Development) v českém překladu komunitně vedený místní rozvoj, nahradila v programovém období 2014-2020 metodu LEADER. Podstata této metody ovšem zůstala stejná. (Skála, ©2018)

Evropská komise uvádí, že CLLD je metoda, která zapojuje místní aktéry do vytváření a provádění rozvojových strategií v místních partnerstvích. Dále Evropská komise předpokládá, že metoda CLLD bude účinný nástroj pro podporu místních komunit i znevýhodněných skupin, dále pro zdokonalení institucionální kapacity místních partnerství či nevládních organizací, a nakonec pro zahájení sociální inovace na místní úrovni. (Blaško, 2017, s. 32-35)

Metoda komunitně vedeného územního rozvoje se považuje za integrovaný přístup k řešení problémů na venkově a k zachování či rozšíření rozvojového potenciálu venkovských oblastí. CLLD je postavena na principech metody LEADER a v současném programovém období proběhly inovace procesů této metody. Metoda je více obeznámena se znalostí místních problémů na úrovni MAS, což je její výhoda a předpokládá se, že projekty ve strategiích rozvoje MAS budou mít vyšší přidanou hodnotu, jež bude vycházet z provázanosti, synergie a předcházení duplicit. (Krbová, 2016, s. 98)

Principy fungování metody CLLD:

- Princip sub-regionální oblasti a místní územní přístup – soustředění finanční podpory na území, které ji potřebuje nejvíce. Řešení problémů přichází „ve správný čas a na správném místě“.
- Princip komunitou vedené partnerství – založen na předpokladu, že žádný sektor nepřevládá, nedominuje v rozhodování. Vyvážení soukromého a veřejného sektoru.
- Princip integrované multi-sektorové místní strategie – vodorovné vazby mezi místními aktéry, vertikální vazby mezi aktéry jiné úrovně (možnost jiných priorit).
- Princip inovace – metoda CLLD vytváří nové způsoby myšlení a konání (např. sociální inovace, nové trhy a služby)

- Princip síťování a spolupráce – místní komunity a zájmové skupiny spolupracují, předávají si znalosti a spojují se do místních partnerství. (Blaško, 2017, s. 33)

Implementace metody CLLD v programovém období 2014-2020 zajišťují právě MAS pomocí strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD), která vymezuje hlavní problémy daného regionu a cíle, kterých chce MAS dosáhnout pomocí opatření a aktivit. Opatření ve formě projektů jsou poté financována z fondů EU (Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a Evropského sociálního fondu) pomocí čtyř operačních programů – Program rozvoje venkova, IROP, OP Zaměstnanost, OP Životní prostředí. Aby byla MAS a její strategii SCLLD přidělena finanční podpora, musí projít schvalovacím procesem, jenž je v roli Ministerstva pro místní rozvoj. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2018, s. 5-7)

2.7.3 Místní akční skupiny v ČR

Český statistický úřad uvádí k datu 21. 6. 2018 celkem 179 MAS v ČR, které zahrnují přes 94 % všech obcí v ČR. (Data pro Místní akční skupiny (MAS), ©2018)

Hlavním důvodem vzniku místního partnerství je společný zájem obcí na obecném rozvoji svého území. Místní akční skupiny můžou však vznikat i za monotematickým účelem, např. pro vybudování kanalizace nebo čističky odpadních vod, a po dosažení tohoto účelu spolupráce zaniká nebo dále pokračuje s dalšími projekty pro rozvoj svého území. Důvodem pro založení MAS může být i spolupráce starostů spojená s předáváním zkušeností, informací, či uskutečnění společné strategie rozvoje. Prostým důvodem pro vznik MAS může být i snaha získání finančních prostředků, které by sama obec nikdy nezískala. (Mikroregiony a místní akční skupiny, ©2008)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA BOJKOVSKA

Místní akční skupina Bojkovska byla založena jako spolek k 15. 11. 2005 se sídlem na adrese Sušilova 952, 687 71 Bojkovice. MAS Bojkovska preferuje otevřené partnerství, kdy se každý ze subjektů působících na území MASB může zapojit do fungování spolku. MASB vznikla za účelem realizace projektu na výstavbu rozhledny Lopeník v rámci Programu obnovy venkova, hlavním organizátorem vzniku této místní akční skupiny byl mikroregion Bojkovsko a několik podnikatelských subjektů se sídlem na území MASB. (MAS Bojkovska, 2014)

Mezi hlavní poslání tohoto sdružení patří činnost v rámci programu LEADER s cílem podněcovat a podporovat aktivity směřující k rozvoji území, k optimálnímu udržitelnému rozvoji a k využívání potenciálu území MASB. (Činnost MAS, ©2019)

3.1 Základní charakteristika MAS Bojkovska

Místní akční skupina Bojkovska se skládá z celkem 35 členů, z toho 20 členů reprezentujících sektor soukromý a neziskový, a 15 členů zastupujících veřejný sektor. MASB usiluje o stejnoměrné zastoupení všech tří sektorů. V rámci rozdělení sektorů do zájmových skupin 7 členů MAS zastupuje zájmovou skupinu vzdělávání a volnočasové aktivity, 7 subjektů zastupuje zájmovou skupinu cestovní ruch a kultura, 8 subjektů reprezentuje zájmovou skupinu zemědělství a lesnictví, 6 obcí reprezentuje zájmovou skupinu obce do 500 obyvatel, 8 obcí skupinu obce nad 500 obyvatel a 2 subjekty spadají do zájmové skupiny ostatní. Spolupráce mezi všemi sektory můžeme rozlišit na vnitřní a vnější. Vnitřní spolupráce (uvnitř spolku) je stanovena pomocí pravidel a probíhá např. jako shromáždění Valné hromady, výborů, či veřejné shromáždění všech subjektů MASB. Vnější spolupráce je založena na osobním kontaktu, konzultacích, telefonickém kontaktu či veřejném představení při kulturních či společenských akcích. (MAS Bojkovska, 2014)

Pro území MAS Bojkovska jsou typické dva charaktery území:

- Venkovský charakter regionu – obce na území MASB jsou převážně venkovské s menším počtem obyvatel a delší vzdáleností od větších městských center. Tvar krajiny obcí je spíše hornatý a obce mají charakter osamocených sídel. Průměrná hustota zalidnění na území MAS Bojkovska je 57 obyvatel/km², v porovnání s hustotou zalidnění ve Zlínském kraji (149 obyvatel/km²) je hodnota území MAS téměř třikrát nižší.

- Území Bílých Karpat – 12 z 15 obcí se nachází na území pohoří Bílých Karpat a zbylé tři obce se vyskytují v předhůří tohoto pohoří. Na větší územní části MASB se také rozléhá CHKO Bílé Karpaty a biosférická rezervace UNESCO s pestrým a početným zastoupením orchidejí. (MAS Bojkovska, 2014)

3.1.1 Subjekty veřejného sektoru MAS Bojkovska

- Město Bojkovice
- Hostětín
- Komňa
- Nezdenice
- Lopeník
- Pitín
- Rokytnice
- Rudice
- Starý Hrozenkov
- Šumice
- Vápenice
- Vyškovec
- Záhorovice
- Základní škola T. G. Masaryka Bojkovice
- Církevní střední škola pedagogická a sociální Bojkovice

Na podzim roku 2018 opustila MAS Bojkovska obec Šanov, ale v rámci MAS si zanechala územní působnost, což znamená, že může stále čerpat finanční prostředky z MASB. Tento status vlastní i obec Žitková a obě tyto obce nejsou vedeny jako člen MASB, ale jsou součástí jejího území. (Členové MAS, ©2019)

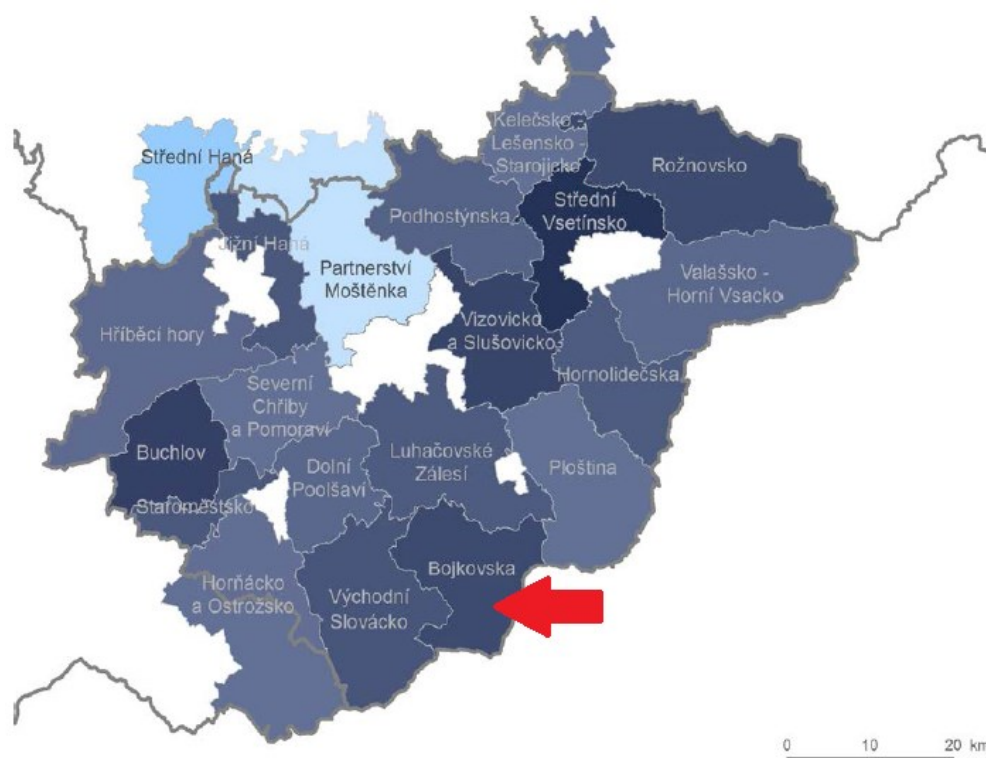
3.1.2 Organizační struktura MAS Bojkovska

- Valná hromada – nejvyšší orgán MAS, svoji účast zde mají všichni členové spolku, její pravomoci spadají například do přijímání partnerů spolku, schvalování a přijímání strategických dokumentů, zřízení povinných orgánů MAS, projednání a schválení výsledků hospodaření.
- Předseda – statutární zástupce MAS, činnost: jedná jménem MAS navenek.
- Programový výbor – má funkci rozhodovací a jeho členové jsou voleni z členů MAS, stanovuje nápravná opatření v případě řešení problémů, vyhláší výzvy, provádí kontrolu pracovníků.
- Výběrová komise – členové voleni ze subjektů, kteří působí na území MAS, činnost: hodnocení projektů z výzev a stanovení jejich pořadí.
- Kontrolní a revizní komise – funkce kontrolní, členové voleni z členů MAS, komise monitoruje a kontroluje realizaci projektů, finanční rámec SCLLD a účetnictví.

Mimo tyto orgány se do organizační struktury řadí ještě stálý manažer MAS. Činnost manažera spočívá v přijetí přihlášek do MAS a jejich zpracování, zpracování návrhu SCLLD, příjmu námitek, komunikace s příslušnými partnery, orgány či s dalšími MAS. (MAS Bojkovska, 2014)

3.2 Poloha MAS Bojkovska

Místní akční skupina Bojkovska je v rámci regionalizace NUTS II součástí Regionu soudržnosti Střední Morava. Území MAS je vymezeno obcemi v pohraniční oblasti se Slovenskem v jihovýchodní části Zlínského kraje (podrobněji v okresech Uherské Hradiště a Zlín). Do okresu Uherské Hradiště spadá 13 obcí a zbylé dvě (Rokytnice a Šanov) spadají do okresu Zlín. 13 obcí z okresu Uherské Hradiště spadá pod správní obvod ORP Uherský Brod, Rokytnice spadají do ORP Valašské Klobouky a Šanov je součástí ORP Luhačovice. Mezi obce ležící na hranici se Slovenskem patří Lopeník, Vyškovec, Starý Hrozenkov, Žitková, Pitín, Šanov a Rokytnice. Mezi sousedy MASB patří na západě MAS a mikroregion Východní Slovácko, na severu MAS Luhačovické Zálesí, o.p.s. a mikroregion Luhačovické Zálesí, na východě pak MAS Ploština, z.s. Obce na území MASB jsou také součástí mikroregionu Bojkovsko, mimo obci Starý Hrozenkov. (MAS Bojkovska, 2014)

Obrázek 3 – Poloha MAS Bojkovska v rámci Zlínského kraje, zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2018

Obrázek 4 – Území MAS Bojkovska, zdroj: Mapa území, ©2019

3.3 Historie MAS Bojkovska

Po roce 2005 se začala MAS Bojkovska prezentovat na společenských akcích v obcích na území MAS a jednala s místními zastupiteli. V roce 2006 získala dvě důležité dotace z programu LEADER. První projekt nesl název MAS BOJKOVSKO – ROZVOJ MIKROREGIONU, ve kterém se podařilo získat sto procentní dotaci ve výši 465 tisíc Kč. Druhým projektem byl Projekt BOJKOVSKO – MÁME CO NABÍDNOUT se získanou dotací rozdělenou pro dva projekty – „Běžecké tratě v Bílých Karpatech“ s dotací 700 tisíc Kč a „Vzdělání blíž k lidem“ s dotací 400 tisíc Kč. Získání těchto zásadních dotací přispělo k rozšíření MASB o nové subjekty podnikatelského a neziskového sektoru, a k získání dovedností v oblasti spolupráce s jednotlivými subjekty MAS, s ostatními MAS v rámci ČR a se subjekty na mezinárodní úrovni (MAS na Slovensku) dle principů programu LEADER. Pro programové období 2007-2013 vypracovala MASB Strategický plán LEADER, který však následně nebyl podpořen. V roce 2007 došlo k připojení MAS k Memorandu Místních akčních skupin ve Zlínském kraji, jež koordinuje spolupráci mezi MAS ve Zlínském kraji.

V dalších letech probíhalo zapojení MAS do vytváření projektů v rámci IROP a každý rok v letech 2010-2012 realizovala projekty spolupráce, všechny s úspěšným získáním dotace. V roce 2013 získala MASB dotaci ve výši 500 tisíc Kč na projekt s názvem „OSVOJUJEME SE NA BOJKOVSKU“, jehož cílem bylo nabytí zkušeností a dovedností a vznik aktivního místního partnerství. V dalším roce se podařilo opět získat dotaci, tentokrát na projekt „PODPORA VZNIKU STRATEGIE KOMUNITNĚ VEDENÉHO MÍSTNÍHO ROZVOJE PRO ÚZEMÍ MAS BOJKOVSKA“ s prioritním cílem vytvoření strategie rozvoje území MAS pro období 2014-2020. (MAS Bojkovska, 2014)

3.4 Financování MAS Bojkovska 2014-2020

Financování MAS Bojkovska v minulém programovém období 2007-2013 neprobíhalo, jelikož MASB nezískala finanční podporu pro svůj vypracovaný strategický plán.

Fungování MASB v programovém období 2014-2020 je zajištěno pomocí Výzvy č. 6 - Zlepšení řídicích a administrativních schopností MAS, kterou vyhlásilo MMR ČR v rámci programu IROP. Cílem této výzvy je získání dotace na režijní výdaje MAS z EFRR ve výši 95 % celkových způsobilých výdajů MAS. Zbýlých 5 % si financují příjemci dotace. Z těchto 5 % získala MASB finanční podporu ze Zlínského kraje v rámci projektu „Spolufinancování režijních výdajů MAS Bojkovska, z. s. prostřednictvím Zlínského kraje“. Účelem tohoto projektu je 70 % dotace ze zbylých 5 %, které zůstaly MAS na financování svých režijních nákladů. Celková výše podpory ze Zlínského kraje činí 193,6 tisíc Kč pro programové období 2014-2020. (Novinky: Podpora Zlínského kraje, ©2019)

Na základě své strategie rozvoje získala MAS Bojkovska finanční prostředky ze tří operačních programů a na základě těchto programů realizuje v programovém období 2014-2020 rozvoj svého území. Finanční alokace z IROP činila 17,2 mil. Kč, z PRV 10, 5 mil. Kč a z OPŽP 2 ,6 mil. Kč. Celková finanční podpora pro MASB je ve výši 30,3 mil. Kč. Tyto částky byly Evropskou unií stanoveny v měně eura, a tak došlo k tomu, že MASB ve výsledku získala méně peněz díky směnnému kurzu a přepočtu na Kč. V tomto případě může MAS podat tzv. změnu SCLLD (změna finančního plánu), a následně dojde k vyrovnání alokované částky. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2018)

4 SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA MAS BOJKOVSKA

V této kapitole je zpracována socioekonomická analýza pro území MAS Bojkovska, z níž vyplynou silné a slabé stránky tohoto území. V socioekonomické analýze se představí oblast přírodních podmínek, obyvatelstva, trhu práce, infrastruktury, občanské vybavenosti a služeb, dále oblast zemědělství, lesnictví a průmyslu, cestovního ruchu a kultury. Odstavce ve zpracované socioekonomické analýze bez citace uvedené za textem (na konci odstavce) jsou zpracovány dle MAS Bojkovska (2014) – strategie rozvoje, či vycházejí z uvedených vypracovaných tabulek.

4.1 Přírodní podmínky

Na území MASB nalezneme CHKO Bílé Karpaty vyhlášenou v roce 1980, rozléhající se na území okresů Hodonín, Uherské Hradiště a Zlín, díky svým květnatým loukám s bohatým zastoupením rostlinných společenstev a dochované kulturní krajiny, např. s vysokokmennými sady obsahující volně rostoucí stromy. Typickou charakteristikou CHKO Bílé Karpaty jsou i unikátní regiony, na území MASB právě region Moravských Kopic, jenž je tvořen obcemi Žitková, Vyškovec, Vápenice, Lopeník a Starý Hrozenkov. 10 obcí na území MASB spadají do teritoria CHKO Bílé Karpaty úplně a 5 obcí pouze částečně (Šumice, Rudice, Nezdenice, Záhorovice, Komňa). Zachovalá příroda Bílých Karpat má vysoký rozvojový potenciál primárně v oblasti turistiky a ekologického zemědělství. V roce 1996 byly Bílé Karpaty vyhlášeny také biosférickou rezervací UNESCO.

Mezi hlavní krajinné prvky tvořící region MAS Bojkovska patří:

- Kopcovitý reliéf Bílých Karpat
- Flyšový vývoj (střídání pískovců a jílovců)
- Výskyt vzácných a ohrožených druhů rostlin a živočichů
- Vysoká ekologická stabilita, minimálně znečištěné ovzduší

Z hlediska půdní kultury se na území MASB vyskytují spíše ostatní půdní kultury než standardní orná půda. V procentuálním hledisku tvoří orná půda na území MASB 25 %, ze 71 % se zde vyskytuje trvalý travní porost, ze 2 % ovocný sad, z 1 % jiná trvalá kultura a z 1 % travní porost na orné půdě. Největší zastoupení orné půdy se nachází na katastrálních územích obce Šumice, dále v obcích Nezdenice, Záhorovice, Rudice, Bojkovice, Pitín, Hostětín, Komňa, Lopeník či Rokytnice.

Území MASB tvoří hornatý reliéf s pískovcovým charakterem a je chudé na nerostné suroviny, probíhá zde však významná těžba dřeva. Hornatý reliéf způsobuje i nízké zastoupení podzemních vod, vyskytují se zde spíše kratší vodní toky. Naopak na minerální prameny je území MAS poměrně bohaté, nacházejí se zde vody uhličitě, sirné a povrchové.

Reliéf

CHKO Bílé Karpaty je tvořena pohořím Bílé Karpaty, které je charakteristické i pro území MASB. Tento geomorfologický prvek tvoří plochá hornatina na hranici se Slovenskem s rozlohou 575 km², střední výškou 473 m.n.m. a pásemným charakterem. Pohoří nacházející se i na Slovensku tvoří 11 geomorfologických podcelků, z nichž pět leží na moravské straně: Žalostinská vrchovina, Javořinská vrchovina, Straňanská kotlina, Lopenická hornatina a Chmeřovská hornatina, a je tvořeno flyšovou hornatinou. V Bílých Karpatech se nacházejí ploché, široké, a ne moc dlouhé hřebeny s hlubokými údolními mezi sebou a často zde dochází k sesuvům půdy. Nejvyšší vrchol Bílých Karpat je Velká Javořina s výškou 970 m.n.m., druhým nejvyšším bodem je Lopeník (911 m.n.m.) a nejnižším bodem je kóta Radějovického potoka u Petrova (175 m.n.m.). Přímo na území MASB se nachází Lopenická hornatina. (Bílé Karpaty, ©2014)

Vodstvo

Primárním vodním tokem v regionu MASB je řeka Olšava pramenící v Bílých Karpatech v nadmořské výšce 622 m.n.m. u obce Pitín. Tato řeka se vlévá do řeky Moravy u obce Kostelany nad Moravou u Uherského Hradiště a její délka je 44,9 km. Řeka Olšava protéká obcemi Pitín, Bojkovice, Záhorovice, Nezdenice a Šumice a jejími významnými přítoky jsou Kolelač (na tomto vodním toku je vystavěna jediná vodní nádrž na území MASB nacházející se v Bojkovicích), Koménka, Kladenka Ovčírka, či Ledský potok.

Obcí Lopeník protéká potok Hrubár, Vápenicemi a Starým Hrozenkovem Krátkovský potok, u obce Žitková teče Žitkovský potok, v Šanově Korytenka.

Výskyt minerálních vod v obcích Záhorovice, Nezdenice, Rudice či Vyškovec je výsledkem zachování mořské vody na tomto území, jež byla nasycena různými prvky a ředěna mělkou vodou. V Záhorovicích se nachází minerální voda nejméně ředěná a chuťově je velmi podobná minerálním vodám v Luhačovicích. V Nezdenicích se vyskytuje minerální voda s větším obsahem sirovodíku.

Klima

Větší část území MASB tvoří mírně teplá oblast s počtem letních dnů v rozhraní 30 až 50. Na jihu spadá malá část území do teplé oblasti s počtem 50-60 letních dnů. Průměrná roční teplota na celém území MASB je 8 až 9 °C a průměrný roční úhrn srážek činí 600-750 mm, se sestupováním na jih území se tento úhrn zvyšuje.

V oblasti kvality ovzduší se může území MAS Bojkovska pyšnit velmi nízkým znečištěním ovzduší např. v porovnání s ostatními oblastmi Zlínského kraje. Příčinou nízkého znečištění je nízká osídlenost území, značný lesní porost či chybějící bohatá dopravní infrastruktura. Zdravému ovzduší na území MASB přispívá i to, že jeho obyvatelé upouštějí od klasického vytápění dřevem či uhlím a přechází na ekologičtější formy topení, např. topí zemním plynem, štěpkami či biomasou.

4.2 Obyvatelstvo

Na území MASB se nachází 15 obcí, z toho jedno město, Bojkovice, které je zároveň centrem této místní akční skupiny a má přes 4 000 obyvatel. Další dvě obce, Šumice a Záhorovice přesahují svým počtem obyvatel hranici 1 000 obyvatel a zbytek obcí je pod touto hranicí. Počet obyvatel v sedmi obcích MASB nedosahuje počtu 500. Dle Českého statistického úřadu se na území MASB nacházelo v roce 2017 celkem 12 638 obyvatel a tento počet má klesající tendenci od roku 2001, kdy byl zaznamenán nejvyšší počet obyvatel na území MASB ve sledovaném období 1991-2017. V porovnání se Zlínským krajem vidíme u kraje klesající tendenci již od roku 1991 (viz. tabulka č. 3) a ve většině obcích na území MASB sledujeme také klesající počty obyvatel od roku 1991, avšak u některých obcí se počet obyvatel od roku 1991 do roku 2011 zvyšoval (Hostětín, Komňa, Pitín, Starý Hrozenkov, Záhorovice). Rostoucí tendenci již od roku 1991 doposud nemá žádná obec, ovšem oproti roku 2011 se zvýšil počet obyvatel u obcí Rokytnice, Lopeník a Vápenice. Pro menší obce je důležité zvýšení počtu obyvatel spolu s přílivem mladých občanů v rámci jejich dalšího možného rozvoje a fungování. Za populačním úbytkem stojí ve velké míře snižující se porodnost a zvyšující se počet vystěhovalých do jiných měst. Město Bojkovice zaznamenává ve sledovaném období 1991-2017 nejvyšší úbytek svých obyvatel, oproti roku 1991 klesl tento počet do roku 2017 o 489 obyvatel, druhý nejvyšší úbytek nastal v obci Šumice, od roku 1991 zde ubylo 162 obyvatel. V rámci celé MASB vidíme růst počtu obyvatel do roku 2001, od tohoto roku již sledujeme pouze úbytek občanů na tomto území.

Tabulka 3 – Vývoj počtu obyvatel na území MASB v letech 1991-2017 v porovnání se Zlínských krajem

Obec	1991	2001	2011	2017
Hostětín	233	227	241	226
Rokytnice	603	591	579	587
Šanov	555	519	493	472
Bojkovice	4 858	4 768	4 517	4 369
Komňa	531	543	566	560
Lopeník	236	209	183	229
Nezdenice	765	758	747	737
Pitín	911	937	939	906
Rudice	501	488	458	439
Starý Hrozenkov	812	859	930	893
Šumice	1 816	1 764	1 690	1 654
Vápenice	222	197	199	200
Vyškovec	201	171	148	144
Záhorovice	1 044	1 068	1 080	1 045
Žitková	282	248	189	172
MASB celkem	12 933	13 337	12 959	12 638
Zlínský kraj	596 903	595 010	589 030	583 056

Zdroj: vlastní zpracování dle Data pro Místní akční skupiny (MAS), ©2018

Migrační saldo představuje rozdíl mezi počtem přistěhovaných obyvatel a počtem vystěhovaných. V tabulce č. 4 vidíme vypočítané migrační saldo v letech 2014-2017 pro území MASB. Pouze v roce 2015 byla tato hodnota kladná, což znamená, že se na území MASB přistěhovalo více obyvatel, než odstěhovalo. V ostatních letech jsou hodnoty migračního salda záporné, což značí odliv populace z území MASB, který je značný i podle vývoje počtu obyvatel na tomto území. V porovnání se Zlínským krajem lze zde vidět stálý úbytek obyvatel již od roku 2014. Dvě obce na území MASB mají ve sledovaném období pouze kladné hodnoty migračního salda, a to Lopeník a Nezdenice. U obce Hostětín a Bojkovice se

vyskytují pouze záporné hodnoty migračního salda, znamenající každoroční odliv obyvatel stěhujících se do jiných měst.

Tabulka 4 – Migrační saldo na území MASB v letech 2014-2017 v porovnání se Zlínským krajem

Obec	2014	2015	2016	2017
Hostětín	-4	-2	-1	-1
Rokytnice	0	11	11	-5
Šanov	-8	-3	0	6
Bojkovice	-29	-33	-26	-19
Komňa	-7	0	-15	7
Lopeník	8	4	10	13
Nezdenice	31	27	21	25
Pitín	4	0	-9	-3
Rudice	8	-5	9	-12
Starý Hrozenkov	3	-1	-3	0
Šumice	-2	6	-16	-14
Vápenice	0	3	1	-3
Vyškovec	5	-2	-7	2
Záhorovice	-21	6	-17	-11
Žitková	4	-5	0	1
MASB celkem	-8	6	-42	-14
Zlínský kraj	-517	-142	-647	-337

Zdroj: vlastní zpracování dle Data pro Místní akční skupiny (MAS), ©2018

Věková struktura obyvatel

ČSÚ člení věkovou strukturu obyvatel na 3 skupiny: obyvatelé ve věku 0-14 let, 15-64 let a 65 a více let. Tabulka č. 5 reflektuje věkovou strukturu obyvatel na území MASB v roce 2017, společně s indexem stáří v tomto roce a pro porovnání i index stáří z roku 2012 a hodnoty Zlínského kraje. Primárně ve všech obcích převládá obyvatelstvo ve věku 15-64 let neboli ekonomicky aktivní obyvatelstvo a pouze v obci Nezdenice dosahuje tato hodnota

pod úroveň 60 %. V této obci je také nejvyšší procentuální podíl obyvatel nad 65 let a více a nejvyšší index stáří, přesahující dokonce hodnotu 200 – přesněji 202,9. Tento index vyjadřuje, kolik obyvatel kolik obyvatel ve věku 65 a více let připadá na 100 dětí do 15 let věku a hodnota v obci Nezdenice je značně vysoká. V porovnání s rokem 2012, kdy hodnota dosahovala vysokých 243,8 je zde alespoň pozitivní, že tato hodnota klesá. Tuto abnormalitu můžeme přisuzovat zkresleným datům díky místnímu domovu pro seniory. Nejnižší hodnoty mají obce Lopeník, Vyškovec a Žitková, což můžeme považovat za jakýsi paradox, jelikož se jedná o obce s nejnižším počtem obyvatel a dalo by se předpokládat, že zde budou žít spíše občané staršího věku. U poloviny obcí v porovnání s rokem 2012 dochází ke zvyšování indexu stáří, jehož příčinou je stárnutí obyvatel, zvyšující se délka života a nižší porodnost. V porovnání indexu stáří se Zlínským krajem je na tom území MASB hůře a u obou hodnot došlo ke zvýšení oproti roku 2012.

Tabulka 5 – Věková struktura obyvatel na území MASB v roce 2017 v porovnání se Zlínským krajem

Obec	Počet obyvatel celkem	Počet obyvatel 0-14 let	Podíl 0-14 let v %	Počet obyvatel 15-64 let	Podíl 15-64 let v %	Počet obyvatel 65+ let	Podíl 65+ let v %	Index stáří 2017	Index stáří 2012
Hostětín	226	38	16,8	138	61,1	50	22,1	131,6	152,9
Rokytnice	587	72	12,3	388	66,1	127	21,6	176,4	169,4
Šanov	472	66	14	303	64,2	103	21,8	156,1	121,4
Bojkovice	4 369	603	13,8	2 839	64,9	932	21,3	154,6	142,1
Komňa	560	79	14,1	372	66,4	109	19,5	138	100
Lopeník	229	38	16,6	151	65,9	40	17,5	105,2	146,2
Nezdenice	737	102	13,8	428	58,1	207	28,1	202,9	243,8
Pitín	906	139	15,3	606	66,9	161	17,8	115,8	96,7
Rudice	439	50	11,4	290	66,1	99	22,5	198	166,7
Starý Hrozenkov	893	110	12,3	611	68,4	172	19,3	156,4	128,3
Šumice	1 654	245	14,8	1 073	64,9	336	20,3	137,1	124,8
Vápenice	200	33	16,5	126	63	41	20,5	124,2	113,8

Obec	Počet obyvatel celkem	Počet obyvatel 0-14 let	Podíl 0-14 let v %	Počet obyvatel 15-64 let	Podíl 15-64 let v %	Počet obyvatel 65+ let	Podíl 65+ let v %	Index stáří 2017	Index stáří 2012
Vyškovec	144	24	16,7	96	66,6	24	16,7	100	123,8
Záhorovice	1 045	130	12,4	727	69,6	188	18	144,6	77,8
Žitková	172	29	16,9	110	63,9	33	19,2	113,8	87,1
MASB celkem	12 638	1 758	13,9	8 258	65,4	2 622	20,7	149,1	132,6
Zlínský kraj	583 056	87 104	14,9	380 106	65,2	115 846	19,9	133	121,1

Zdroj: vlastní zpracování dle Data pro Místní akční skupiny (MAS), ©2018

Vzdělanostní struktura obyvatel

Vzdělanostní struktura obyvatel na území MASB v roce 2011 z údajů SLDB je zobrazena v tabulce č. 6. Z této tabulky je zřejmé, že nejčtenějším dosaženým vzděláním na území MASB je střední vzdělání s výučním listem, hodnoty u všech obcí se pohybují v rozmezí 35-47 % z celkového počtu obyvatel nad 15 let, v rámci celého území MASB dosahuje hodnota 39,7 %. V porovnání se Zlínským krajem je patrný velmi podobný výsledek, nejvíce obyvatel má taktéž středoškolské vzdělání s výučním listem, procentuálně 35,8 %. Nejméně obyvatel na území MASB má vyšší odborné vzdělání, na celém území MASB pouze 0,8 %, což platí i v porovnání se Zlínským krajem, zde je hodnota 1,1 %. Na území MASB se dále nachází více obyvatel pouze se základním vzděláním, než je tomu ve Zlínském kraji, zde je procentuální podíl nižší o 3,8 %. Také je zde více obyvatel nad 15 let s úplným středoškolským vzděláním s maturitou, přesněji o 3,2 %. Co se týče vysokoškolského vzdělání, Zlínský kraj je na tom lépe, kdy obyvatelé s vysokoškolským vzděláním tvoří 11,2 %, kdežto na celém území MASB dosahují hodnoty 7,7 % všech obyvatel nad 15 let. Tento nižší počet obyvatel s VŠ může být způsoben odlivem vysokoškolsky vzdělaných obyvatel do větších měst za lepší prací, a celkovou nižší vzdělanostní úroveň je možné přisuzovat pohraniční oblasti místní akční skupiny spolu s obcemi s nízkým počtem obyvatel, dále zachovávání tradičních kultur na tomto území a velmi malým možnostem v oblasti vzdělávání (do středních a vysokých škol je nutné dojíždět na větší vzdálenosti, v blízkých městech není široká nabídka středních škol).

Tabulka 6 – Vzdělanostní struktura obyvatel na území MASB v roce 2011 v porovnání se Zlínským krajem

Obec	Počet obyvatel nad 15 let	Bez vzdělání (%)	Základní vzdělání (%)	Střední vzdělání – výuční list (%)	Úplné střední – maturita (%)	Nástavbové studium (%)	Vyšší odborné vzdělání (%)	Vysokoškolské vzdělání (%)
Hostětín	203	-	25,1	36,9	23,2	3,4	1	8,9
Rokytnice	495	0,2	25,3	44,2	18,8	1,2	1,6	5,1
Šanov	400	0,3	24,0	46,8	18,8	2,5	0,5	4,0
Bojkovice	3 800	0,1	20,4	38,7	26,1	2,4	0,8	9,2
Komňa	461	-	21,0	44,5	23,4	1,7	0,9	6,3
Lopeník	168	-	32,7	39,9	16,1	0,6	1,8	6,5
Nezdenice	682	0,7	35,5	33,3	21,0	1,9	0,4	5,1
Pitín	763	0,4	22,3	43,8	22,1	2,0	1,0	7,1
Rudice	381	0,3	22,8	45,9	18,4	2,9	1,3	6,0
Starý Hrozenkov	783	0,4	24,8	34,1	19,8	2,3	0,1	5,5
Šumice	1 406	0,2	19,8	40,5	25,7	2,1	0,8	9,3
Vápenice	151	0,7	29,8	37,7	22,5	2,0	-	4,6
Vyškovec	112	4,5	33,0	35,7	5,4	1,8	-	5,4
Záhorovice	879	0,3	19,9	38,8	26,6	1,4	0,9	9,1
Žitková	145	-	26,2	44,8	17,9	0,7	1,4	4,1
MASB celkem	10 829	0,3	22,8	39,7	23,4	2,1	0,8	7,7
Zlínský kraj	497 677	0,4	19,0	35,8	26,6	2,8	1,1	11,2

Zdroj: vlastní zpracování dle Sčítání lidu, domů a bytů 2011: Nejvyšší ukončené vzdělání v obci, ©2019

4.3 Trh práce

Z tabulky č. 7 je patrné, že v roce 2011 se dle výsledků Sčítání lidu, domů a bytů na území MASB nacházelo 5 763 obyvatel – 44,5 %, kteří jsou ekonomicky aktivní. V porovnání se Zlínským krajem je procentuální podíl ekonomicky aktivních obyvatel na území MASB

nižší o 4,1 %. Na celém území místní akční skupiny převládá počet ekonomicky neaktivních obyvatel o 5,1 % nad obyvatelstvem ekonomicky aktivním. Ve Zlínském kraji je tomu naopak, zde převládá EAO nad ENO, ovšem pouze o 0,5 %. Tak jako celkově na území MASB i v každé obci převažuje počet ekonomicky neaktivního obyvatelstva nad počtem ekonomicky aktivních obyvatel. Největší rozdíl se nachází v obci Nezdenice, kde je počet EA více než 1,5krát nižší, než je počet ekonomicky neaktivních, v tomto případě lze tento vysoký rozdíl přisuzovat opět domovu pro seniory, jenž se zde nachází.

Tabulka 7 – Ekonomicky aktivní a neaktivní obyvatelstvo na území MASB v roce 2011 v porovnání se Zlínským krajem

Obec	Ekonomicky aktivní obyvatelstvo	Podíl EAO v %	Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo	Podíl ENO v %	Nezjištěno	Podíl nezjištěno v %
Hostětín	107	45,3	125	53	4	1,7
Rokytnice	261	47,5	265	48,2	24	4,3
Šanov	218	46,1	238	50,3	17	3,6
Bojkovice	2 134	48,5	2 182	49,6	80	1,9
Komňa	256	47,4	273	50,6	11	2
Lopeník	93	48,2	94	48,7	6	3,1
Nezdenice	282	36,9	470	61,5	12	1,6
Pitín	414	45,5	485	53,3	11	1,2
Rudice	189	43,6	233	53,9	11	2,5
Starý Hrozenkov	353	38,6	452	49,5	109	11,9
Šumice	770	47,2	834	51,1	27	1,7
Vápenice	77	43	95	53,1	7	3,9
Vyškovec	45	34,9	65	50,4	19	14,7
Záhorovice	496	48	522	50,5	16	1,5
Žitková	68	38,6	100	56,9	8	4,5
MASB celkem	5 763	44,5	6 433	49,6	362	2,8
Zlínský kraj	281 576	48,6	279 417	48,1	18 951	3,3

Zdroj: vlastní zpracování dle Sčítání lidu, domů a bytů: Ekonomická aktivita v obci, ©2019

Od roku 2013 došlo k přechodu na nový ukazatel nezaměstnanosti v ČR, místo původní míry nezaměstnanosti se začal používat ukazatel s názvem Podíl nezaměstnaných osob. V tabulce č. 8 vidíme, že na celém území MASB dochází od roku 2013 k výraznému snížení tohoto ukazatele nezaměstnanosti, oproti roku 2013 je podíl nezaměstnaných osob v roce 2017 2,5krát nižší. I ve Zlínském kraji a celé ČR dochází ke snižujícím se hodnotám podílu nezaměstnaných osob od roku 2013. Nejvyšší nezaměstnanost vykazovala v roce 2013 obec Lopeník, avšak v roce 2017 činí tato hodnota již pouze 2,8 %. V roce 2017 vykazují nejvyšší hodnotu obce Vyškovec a Vápenice, které jsou vzhledem k celé ČR stále hodně vysoké. Nejnižší hodnotu ukazatele má v roce 2017 obec Hostětín, která je 2,5krát nižší než hodnota Zlínského kraje či ČR. 9 obcí z 15 na území MASB má nižší hodnotu podílu nezaměstnaných osob v roce 2017 než je hodnota Zlínského kraje a ČR, což je pozitivní jev pro toto území.

Tabulka 8 – Podíl nezaměstnaných osob na území MASB v porovnání se Zlínským krajem a ČR v roce 2013-2017

Obec	Podíl nezaměstnaných osob v %				
	2013	2014	2015	2016	2017
Hostětín	7,5	5,8	3,2	3,4	1,4
Rokytnice	4,8	5,7	4,1	3,6	1,8
Šanov	11,1	6,8	5	2,6	2
Bojkovice	7,5	6,4	4,7	3,9	2,6
Komňa	7,8	6,8	6,8	4,7	4,1
Lopeník	19,5	12,9	7,6	6,8	2,8
Nezdenice	6,9	6	2,3	3,3	2,4
Pitín	9,8	7	5,3	5	2,8
Rudice	8	5	6,3	4,8	3,4
Starý Hrozenkov	8	7,3	5,8	4,4	3,9
Šumice	7,4	5,9	6,3	4,4	2,7
Vápenice	9,4	8,3	9,8	3,7	9,3
Vyškovec	15,8	11,9	12,9	12,1	9,4
Záhorovice	8,4	5,6	4,8	2,9	2,7

Obec	Podíl nezaměstnaných osob v %				
	2013	2014	2015	2016	2017
Žitková	13,2	13,2	11,4	8	6,4
MASB celkem	9,7	7,6	6,4	4,9	3,8
Zlínský kraj	8,3	7,3	5,9	4,9	3,4
ČR	8,2	7,4	6,1	5,1	3,8

Zdroj: vlastní zpracování dle Data pro Místní akční skupiny (MAS), ©2018

Podnikatelské subjekty na území MAS Bojkovska

Zastoupení ekonomicky aktivních subjektů na území MASB je největší v odvětví těžba a průmysl, zpracovatelský průmysl a stavebnictví a nejméně subjektů působí v oblasti zdravotní a sociální péče, vzdělávání, veřejné správy a obrany či informačních a komunikačních činností. Dle právnické formy ekonomických subjektů se na území MASB se nachází nejvíce živnostníků (68 %) a obchodních společností (10 %). Nejnižší zastoupení (1 %) ze všech ekonomických subjektů zastávají státní organizace, akciové společnosti a družstevní organizace. Největším zaměstnavatelem na území MASB je akciová společnost ZEVETA Bojkovice se sídlem v Bojkovicích, jež zaměstnává 500 zaměstnanců. Druhým největším zaměstnavatelem je Moravia Cans, a.s. se sídlem opět v Bojkovicích a počtem zaměstnanců 400, a firma TVD technická výroba, a.s. se sídlem v Rokytnici zaměstnávající taktéž 400 zaměstnanců.

4.4 Infrastruktura

Díky hornatému reliéfu, CHKO Bílé Karpaty a pohraniční oblasti se na území MASB nenachází tak silná infrastruktura, jakou bychom našli v ostatních místních akčních skupinách ve vnitrozemí. I díky velmi malým obcím s nízkým počtem obyvatel a zachovalou krajinou je zde infrastruktura slabá, v některých oblastech i nedostačující.

Dopravní infrastruktura

Silniční doprava na území MASB je poměrně řídká, prochází zde jedna silnice I. třídy s označením E50 (I/50) vedoucí na Slovensko (hraniční přechod v obci Starý Hrozenkov) a je hlavním dopravním spojením z ČR na Slovensko. Silnice II. třídy nacházející se na území MASB jsou silnice č. 495 vedoucí z obce Pitín přes Bojkovice, Šumice, Uherský Brod až do Uherského Ostrohu, a silnice č. 496 vedoucí z Přečkovic přes Bojkovice do obce Komňa.

Další komunikace nacházející se na území MASB jsou silnice III. třídy a místní komunikace. Nenachází se zde žádný úsek dálnice. Kvalita silnic nižších tříd a místních komunikací je spíše v nevyhovujícím technickém stavu.

Autobusová doprava je dostupná v každé obci MASB a je zajišťována společností ČSAD BUS Uherské Hradiště, a.s. Tato společnost zde provozuje pravidelné spoje, ovšem pro větší obce a obce ležící v severní části regionu je dostupnost autobusové dopravy četnější, než je tomu v příhraničních obcích. Problémem z hlediska autobusové dopravy jsou i autobusové zastávky ve špatném technickém stavu a mnohdy chybějící propojení s jiným druhem dopravy. V malých obcích se obyvatelstvo spíše spoléhá na osobní automobilovou dopravu.

Železniční doprava se v regionu MASB vyskytuje pouze na úseku Staré Město u Uherského Hradiště – Vlárský průmysk, označen jako železniční trať č. 341 vedoucí přes obce Šumice, Nezdenice, Záhorovice, Bojkovice, Pitín a Hostětín.

Technická infrastruktura

Následující tabulka č. 9 zobrazuje technickou vybavenost obcí na území MASB, týkající se oblasti kanalizační sítě, veřejného vodovodu, plynofikace a čističky odpadních vod. Vodovod je vybudován ve všech obcích MASB kromě obce Hostětín a Žitková, nýbrž obyvatelé všech obcí používají i své vlastní studny jako zdroje pitné vody. Kanalizační síť je dostupná v 11 obcích mimo Lopeník, Vápenice, Vyškovce a Žitková a plynofikace byla provedena ve 12 obcích kromě Hostětína, Lopeníku a Vyškovec. V obci Hostětín však byla vybudována obecní spalovna biomasy a na tuto vytápnu je napojeno 80 % všech domů v obci. Obce, které nemají svoji čističku odpadních vod mají možnost přípojky na nejbližší ČOV. U obce Vyškovec spatřujeme nejhorší technickou vybavenost, kdy se v obci nachází pouze vodovod a vše ostatní chybí. Obyvatelé této obce jsou tak odkázáni na využívání vlastních studní a na topení pomocí tuhých paliv, což může nepříjemně ovlivňovat životní prostředí. Současný technický stav kanalizace v obcích MASB je špatný a je potřebné provést rekonstrukci této sítě, tak jako vybudování dalších ČOV. Obnovitelné zdroje využívají obce Hostětín, Bojkovice a Záhorovice, které přeměňují sluneční záření na elektřinu pomocí fotovoltaiky a obec Hostětín navíc přeměňuje toto záření na teplo pomocí termických kolektorů.

Tabulka 9 – Technická vybavenost obcí na území MASB v roce 2010

Obec	Kanalizace	Vodovod	Plyn	ČOV
Hostětín	Ano	Ne	Ne	Ano
Rokytnice	Ano	Ano	Ano	Ne
Šanov	Ano	Ano	Ano	Ano
Bojkovice	Ano	Ano	Ano	Ano
Komňa	Ano	Ano	Ano	Ne
Lopeník	Ne	Ano	Ne	Ne
Nezdenice	Ano	Ano	Ano	Ne
Pitín	Ano	Ano	Ano	Ne
Rudice	Ano	Ano	Ano	Ne
Starý Hrozenkov	Ano	Ano	Ano	Ano
Šumice	Ano	Ano	Ano	Ne
Vápenice	Ne	Ano	Ano	Ne
Vyškovec	Ne	Ano	Ne	Ne
Záhorovice	Ano	Ano	Ano	Ne
Žitková	Ano	Ne	Ne	Ano

Zdroj: vlastní zpracování dle MAS Bojkovska, 2014

4.5 Občanská vybavenost a služby

Vybavenost obcí obecně klesá se snižující se velikostí obcí. Jinak tomu není ani v případě MAS Bojkovska, kde plnou vybavenost nalezneme pouze ve městě Bojkovice a dále vybavenost klesá podle snižujícího se počtu obyvatel jednotlivých obcí. Velká většina služeb se nachází i ve Starém Hrozenkově. Ve všech obcích na území MASB jsou dostupné potraviny či smíšené zboží, drogerie je dostupná pouze v obcích Bojkovice, Nezdenice, Starý Hrozenkov a Záhorovice. Hospoda či restaurace je zastoupena ve 13 obcích mimo obce Hostětín, Lopeník a Vápenice a kavárnu či cukrárnu lze najít v obcích Bojkovice, Pitín, Starý Hrozenkov a Šumice. Samostatná pošta funguje v šesti obcích, a to v Bojkovicích, Nezdenicích, Pitíně, Starém Hrozenkově, Šumicích a Záhorovicích, obyvatelé ze zbylých obcí musí využívat poštovních služeb v jim nejbližší obci. Obvodní oddělení Policie ČR funguje v Bojkovicích a má širokou působnost pro celou MASB. Sběrné dvory se nachází ve více než

polovině obcí a obecní rozhlas využívají všechny obce mimo Vyškovce. Dalšími služby pro obyvatele jako např. kadeřnictví, instalatérství, stolařství, autoservisy jsou vybaveny více než polovina obcí na území MASB.

Školství

Školská zařízení na území MASB vychází podle počtů obyvatel v jednotlivých obcích, mateřská škola se nachází v devíti obcích, v Hostětíně, Lopeníku, Rudicích, Vyškovci, Vápenicích a Žitkové mateřskou školu nenajdeme, jelikož se jedná o nejmenší obce MASB a jejich provoz by byl zde ztrátový. Na celém území se nenachází žádná zařízení určená pro nejmenší děti od věku šesti měsíců do tří let. Úplná základní škola s prvním i druhým stupněm je dostupná pouze v obcích Bojkovice, Šumice a Starý Hrozenkov, v šesti dalších obcích (Rokytnice, Šanov, Komňa, Nezdenice, Pitín, Záhorovice) fungují základní školy pouze s prvním stupněm, od 1. do 5. třídy. Každá základní škola na území MASB provozuje i školní družinu. Vedle základní a mateřské školy ve městě Bojkovice zde funguje i základní umělecká škola, středisko volného času a základní praktická škola. Chybějící mateřské či základní školy v ostatních obcích MASB jsou důvodem nízké populace obcí a krátkou vzdáleností do nejbližších školských zařízení. Základní a mateřské školy na území MASB mají kapacitu 2 218 dětí, využívá ji celkem 1 382 dětí a volných míst je zde 836. Pozitivní jevem je více než poloviční využití těchto zařízení, lépe jsou na tom mateřské školy, kdy např. v obci Rokytnice a Starý Hrozenkov je kapacita MŠ plně využita, v obci Šanov, Nezdenice a Pitín jsou volná maximálně tři místa. Na území MASB se nachází pouze jedna střední škola, a to Církevní střední odborná škola v Bojkovicích.

Sociální služby

V oblasti sociálních služeb se na území MASB nachází jeden domov pro seniory v obci Nezdenice s celodenní péčí, spravovaný Sociálními službami Uherské Hradiště a dva domy s pečovatelskou službou v Bojkovicích. Město Bojkovice zařizuje sociální služby zabezpečující pečovatelskou službu v Bojkovicích, Záhorovicích, Žitkové, Komni, Nezdenicích, Hostětínu a Pitíně. Zbylé sociální služby jsou poskytovány terénně od poskytovatelů sociálních služeb působících na jiném území než na území MASB, např. Sociální služby Uherský Brod s terénní působností ve Starém Hrozenkově. Žádná jiná sociální zařízení se na území MASB nevyskytují.

Zdravotnictví

Zdravotní péče je pro obyvatele MASB poskytována v malém počtu obcí MASB. Největší zdravotní středisko se nachází v Bojkovicích, kde působí praktický lékař pro dospělé, praktický lékař pro děti a dorost, stomatolog, gynekolog a dermatolog. Praktický lékař pro dospělé se dále nachází v Nezdenicích, Starém Hrozenkově a v Šumicích, ve Starém Hrozenkově je dostupný i praktický lékař pro děti a dorost, v obci Šumice naopak stomatolog. Zastoupení lékařské péče je tedy zajištěno pouze v těch největších obcích MASB. Lékárny se nacházejí v Bojkovicích (2x), v Nezdenicích, ve Starém Hrozenkově a v Šumicích.

4.6 Zemědělství, lesnictví a průmysl

Díky zachovalé krajině, velkému množství lesů, nižšímu osídlení krajiny na území MASB a CHKO Bílé Karpaty mají obce omezené možnosti s nakládáním půdy a s provozem hospodářských činností. V oblasti průmyslové je zde absence velkých průmyslových podniků a nachází se zde firmy spíše strojírenské.

Zemědělství a lesnictví

Díky CHKO Bílé Karpaty mají obce na území MASB omezené zacházení se zemědělskou půdou i s lesními pozemky. V tabulce č. 10 vidíme, že na celém území MASB převládá nezemědělská půda, ovšem ne nijak výrazně, procentuálně o 1,2 %. Zastoupení zemědělské půdy je 49,4 % z celkové výměry území a nezemědělská půda je vymezena 50,6 %. To samé však neplatí u samotných obcí, u šesti obcí převládá výměra zemědělské půdy nad nezemědělskou, což je způsobeno ve velké míře vyskytující se orné půdě v těchto obcích. Díky klimatu se na území MASB nenachází chmelnice ani vinice, orná půda zabírá necelou čtvrtinu celého území. Zemědělství je významným hospodářským odvětvím pro velkou část podnikatelských subjektů působících na území MASB. Lesy na území místní akční skupiny tvoří 40 % celého území a díky CHKO Bílé Karpaty je těžba v těchto lesích zpřísněna danými podmínkami.

Pro území MASB je typické ekologické zemědělství, které funguje na principu ochrany přírody, zvířat, rostlin a půdy díky nevyužívání umělých hnojiv a chemických postřiků. Celkem se v regionu v současné době nachází 53 ekologických zemědělců. (Registr ekologických podnikatelů, ©2009-2019)

Tabulka 10 – Pozemková skladba na území MASB v roce 2017

Obec	Celková výměra v ha	Zemědělská půda				Nezemědělská půda			
		Celkem ZP v ha	Podíl ZP v %	Orná půda v ha	Podíl OP v %	Celkem NP v ha	Podíl NP v %	Lesní pozemky v ha	Podíl LP v %
Hostětín	364,1	170,2	46,7	124,5	34,2	194	53,3	155	42,6
Rokytnice	998,3	547,8	54,9	362,2	36,3	450,5	45,1	380,6	38,1
Šanov	906,9	333,1	36,7	61,3	6,8	573,8	63,3	512,9	56,6
Bojkovice	4 188	2 023,4	48,3	817	19,5	2 164,7	51,7	1 679,1	40,1
Komňa	1 639,3	672	41	202,9	12,4	967,3	59	822,6	50,2
Lopeník	1 253,2	603,6	48,2	164,5	13,1	649,6	51,8	561,5	44,8
Nezdenice	834,5	547,6	65,6	327,8	39,3	286,9	34,4	211,2	25,3
Pitín	2 306,1	741,5	32,2	292,7	12,7	1 564,6	67,8	1 410,2	61,1
Rudice	767,2	471,2	61,4	196,4	25,6	296	38,6	231,3	30,2
Starý Hro- zenkov	1 084,1	429,4	39,6	90,7	8,4	654,7	60,4	509,8	47
Šumice	1 570,7	1 187	75,6	1 009,7	64,3	383,6	24,4	213,3	13,6
Vápenice	988,2	499,4	50,5	85,5	8,7	488,8	49,5	379,9	38,4
Vyškovec	1 117,4	439,7	39,4	68,8	6,2	677,8	60,7	558,1	49,9
Záhorovice	1 491,7	722,1	48,4	400,3	26,8	769,5	51,6	656,3	44
Žitková	611	549,4	89,9	155,1	25,4	61,6	10,1	12,5	2
MASB cel- kem	20 120,7	9 937,5	49,4	4 359,4	21,7	10 183,2	50,6	8 294,3	41,2

Zdroj: vlastní zpracování dle Data pro Místní akční skupiny (MAS), ©2018

Průmysl

Na území MASB je zastoupen spíše strojírenský průmysl s firmami o střední velikosti s počtem zaměstnanců maximálně 500. Největší zaměstnavatelé v regionu se nacházejí v Bojkovicích a v Rokytnici a nad 100 zaměstnanců zaměstnává na celém území pouze pět firem. Největší firmou je ZEVETA Bojkovice, a.s. s pěti sty zaměstnanci a zaměřením výroby na zámečnictví a výrobu výbušnin. Moravia Cans, a.s. se sídlem v Bojkovicích zaměstnává 400

lidí a obchoduje s chemickými látkami, TVD technická výroba, a.s. sídlící v Rokytnici zaměstnává taktéž 400 pracovníků a její hlavní činnost směřuje na stavby, nástrojářství a gumárenské směsi. Poslední dvě firmy zaměstnávající nad 100 pracovníků jsou SKD Bojkovice, družstvo se sídlem v Bojkovicích, počtem zaměstnanců 150 a hlavní činností kovoobrábění, a Albo Schlenk, s.r.o. sídlící opět v Bojkovicích s počtem pracovníků opět 150 a vyrábějící nátěrové barvy a laky. Zajímavým zaměstnavatelem na území MASB chránící ekologické zájmy tohoto území je Centrum Veronica v Hostětíně s třinácti zaměstnanci soustředící se na vzdělávání a ekologické projekty.

4.7 Cestovní ruch

Území MAS Bojkovska je zajímavé a atraktivní místo pro cestovní ruch. Své využití má po celý rok, více možnostmi však disponuje od jara do podzimu. V oblasti MASB se nachází překrásná příroda v čele s biosférickou rezervací UNESCO s vysokou rozmanitostí orchidejí, velká četnost historických a přírodních památek a přírodních zajímavostí. V zimní sezóně může území MASB nabídnout lyžařský areál Mikulčin Vrch, který disponuje čtyřmi svahy různých obtížností, další menší lyžařský vlek se nachází v obci Šanov. Na území místní akční skupiny jsou dostupné i kvalitní běžkařské trasy. Informace k cestovnímu ruchu dostupnému na území MASB je možné získat ve dvou informačních střediscích, nacházejících se ve městě Bojkovice a v obci Starý Hrozenkov. Rozvíjejícími typy turistiky na území MASB v posledních letech jsou hipoturistika (nacházejí se zde farmy či ekofarmy s chovem koní), agroturistika (v oblasti Bílých Karpat) a gastroturistika (výroba tradičních pokrmů a zpracování místních surovin). Z přírodních zajímavostí se zde vyskytuje andezitový lom Bučník s přítomností kolem padesáti minerálů včetně vzácného porcelanitu, zarůstající pastvina Štefková s výskytem rostlinných chráněných druhů a přírodní zahrady, např. v Hostětíně v Centru Veronica. V oblasti lázeňské se území MASB pyšní přírodními zvláštnostmi – minerálními prameny v obcích Záhorovice, Nezdenice, Rudice či Vyškovec.

V každé obci MASB se nachází zajímavé stavby či místa z hlediska kulturních pamětihodností (i s titulem památkového chráněného objektu) či přírodních zajímavostí (viz tabulka č. 11). Na území MASB se vyskytuje empírový zámeček v Nezdenicích, zámek Nový Světlov v Bojkovicích a zřícenina hradu Zuvačov v Komni. Ze sakrálních staveb se zde nachází pět kostelů, Kostel Narození Panny Marie v Šumicích, Kostel Narození Panny Marie ve Starém Hrozenkově, Kostel sv. Petra a Pavla v Nezdenicích, Kostel sv. Stanislava v Pitíně a Kostel sv. Vavřince v Bojkovicích. Ve zbylých obcích se nacházejí kaple nebo kapličky s výjimkou

obec Lopeník a Záhorovice. Území MASB je bohaté na památníky a na lidovou architekturu, zvláště v oblasti Moravských Kopaníc. V obci Žitková se nachází pět původních domů a tři zachovalé stodoly. V Bojkovicích nalezneme muzeum, největší na území MASB. Další muzeum, Muzeum letecké bitvy 1944 se nachází v Šanově, třetí muzeum je Muzeum zvěrokleštičů v Komni a poslední je Šumické muzeum. Rozhledna Lopeník je jedna z hojně navštěvovaných turistických atrakcí na území MASB, druhou rozhlednou na tomto území je Vyhlídka na skalce u Bojkovic.

Tabulka 11 – Kulturní a společenské předpoklady na území MASB

Obec	Sakrální stavby	Hrady a zámky	Památníky	Muzea	Lidová architektura	Rozhledny
Hostětín	1	-	2	-	1	-
Rokytnice	2	-	1	-	-	-
Šanov	1	-	2	1	1	-
Bojkovice	9	1	9	1	-	1
Komňa	1	1	1	1	-	-
Lopeník	-	-	1	-	1	1
Nezdenice	1	1	-	-	-	-
Pitín	1	-	1	-	1	-
Rudice	2	-	4	-	-	-
Starý Hrozenkov	2	-	-	-	1	-
Šumice	1	-	-	1	-	-
Vápenice	2	-	-	-	-	-
Vyškovec	1	-	1	-	4	-
Záhorovice	-	-	-	-	1	-
Žitková	1	-	-	-	8	-

Zdroj: vlastní zpracování dle MAS Bojkovska, 2014

Od jara do podzimu je na území MASB dostupných mnoho příležitostí k pěší či cyklo turistice. Pro pěší turistiku je zde vyčleněno 7 naučných tras vedoucích přes nádhernou přírodu regionu, jsou to: Naučná stezka Bojkovická (24 nebo 16 km), Naučná stezka Lopeník (7,3 km), Naučná stezka okolo Hrozenka (5 nebo 13 km), Naučná stezka Moravské Kopanice

(11,6 nebo 13,5 km), Naučná stezka Po zelené Hostětínem (1,5 km), Naučná stezka Naoko-loHostětína (6 km) či Naučná stezka Sochy v krajině. Pro cykloturistiku se zde nachází hlavní cyklotrasa Bílé Karpaty dlouhá 60,5 km začínající v Uherském Brodě, vedoucí přes Moravské Kopanice zpátky do Uherského Brodu. Druhou cyklotrasou je Bojkovská magistrála dlouhá 11 km začínající z obce Šumice, vedoucí do Pitína. Dále přes území MASB prochází 7 cyklistických tras různých délek (Trasa č. 46, č. 49, č. 5049, č. 5051, č. 5052, č. 5053, č. 5056). Území má stále nedostatky v nedostatečné infrastruktuře cestovního ruchu a ve slabé propagaci možností cestovního ruchu v místní akční skupině.

4.8 Kultura

Pro rozvoj území je důležitým faktorem i kulturní, sportovní a společenské využití samostatných obcí, a s tím spojená možnost nabídky pro využití volného času občanů. Pro region MASB je typické zachovávání a udržování tradičních lidových zvyků a obyčejů, na tomto se v nejvyšší míře podílejí obecní spolky či folklórní a krojované soubory. V obcích se pořádají tradiční masopustní občůzky, dodržují se velikonoční zvyky a obce dále pořádají každoroční hody s krojovanými průvody. Pro děti je na území MASB po celý rok připravováno mnoho kulturních a společenských akcí, např. karnevaly, dětské dny či mikulášské občůzky, pro dospělé pořádají obce různé plesy, košty slivovice, z hlediska sportovního pak turnaje, a v neposlední řadě většina obcí organizuje setkání důchodců.

V tabulce č. 12 vidíme, že v každé obci nalezneme alespoň jednu knihovnu, kino se nenachází ani v jedné obci. Kulturní dům je dostupný svým občanům v obcích Bojkovice, Nezdenice, Pitín, Starý Hrozenkov, Šumice a Vápenice, ostatní obce pro své společenské akce využívají volné obecní prostory. Dětská hřiště i sportovní hřiště jsou v obcích poměrně hojně zastoupeny, ani jedno hřiště nemá obec Vápenice a Vyškovec, dětské hřiště dále nemá obec Lopeník a Žitková a sportovní hřiště také nenalezneme ve Starém Hrozenkově. Bazén nebo koupaliště se nachází v šesti obcích a fitness centrum pouze v obcích Bojkovice a Nezdenice. Problémem v oblasti kulturních a sportovních zařízeních obcí či spolků je mnohdy horší technický stav, nedostatečná vybavenost těchto zařízení a nutnost vysokých investic do oprav těchto objektů.

Tabulka 12 – Kulturní a sportovní zařízení na území MASB v roce 2014

Obec	Knihovna	Kino	Kulturní dům	Dětské hřiště	Hřiště	Bazén	Fitness
Hostětín	Ano	Ne	Ne	Ano	Ano	Ne	Ne
Rokytnice	Ano	Ne	Ne	Ano	Ano	Ne	Ne
Šanov	Ano	Ne	Ne	Ano	Ano	Ne	Ne
Bojkovice	Ano	Ne	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano
Komňa	Ano	Ne	Ne	Ano	Ano	Ne	Ne
Lopeník	Ano	Ne	Ne	Ne	Ano	Ano	Ne
Nezdenice	Ano	Ne	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano
Pitín	Ano	Ne	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne
Rudice	Ano	Ne	Ne	Ano	Ano	Ne	Ne
Starý Hrozenkov	Ano	Ne	Ano	Ano	Ne	Ano	Ne
Šumice	Ano	Ne	Ano	Ano	Ano	Ne	Ne
Vápenice	Ano	Ne	Ano	Ne	Ne	Ne	Ne
Vyškovec	Ano	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Záhorovice	Ano	Ne	Ne	Ano	Ano	Ne	Ne
Žitková	Ano	Ne	Ne	Ne	Ano	Ano	Ne

Zdroj: vlastní zpracování dle MAS Bojkovska, 2014

Na území obcí MASB je poměrně hojný výskyt různých spolků, které zpříjemňují život obyvatelům obcí. Nejvíce spolků se nachází v obci Bojkovice a tak jako u kulturních a sportovních zařízeních i u majetku spolků je technický stav horší a bylo by nutné provést rekonstrukce s modernizací objektů. V menších obcích nalezneme i spolky bez zázemí.

5 ZHODNOCENÍ CÍLŮ STRATEGIE ROZVOJE

Cíle určené místní akční skupinou ve své strategii rozvoje definují to, čeho chce MAS v rámci svého rozvoje dosáhnout pomocí těchto cílů a jejich opatření, jež vyplývají z potřeb občanů a aktérů působících v MAS, zjištěných při realizaci strategie. Tyto cíle tedy vedou k zajištění kvalitního života obyvatel na území MASB. Jako první je stanovena vize místní akční skupiny, která zní: *MAS Bojkovska je venkovským regionem, jehož prosperita je založena na kvalitním zázemí pro život všech svých obyvatel, na udržení výjimečného charakteru harmonické kulturní krajiny, na posílení ekonomické stability území a na zachování partnerství a spolupráce. Z vize vycházejí tři strategické cíle.* (MAS Bojkovska, 2014)

5.1 Strategický cíl 1: Kvalitní podmínky pro život obyvatel

Tento cíl se zaměřuje na zlepšení a zvýšení kvality volnočasových aktivit směřujících na obyvatele území či na jeho návštěvníky, blíže určen pro spolky a neziskové organizace působící na území MASB, školství, zdravotní a sociální služby či také na zkvalitnění infrastruktury a služeb. Ze strategického cíle 1 vychází 5 specifických cílů a z nich dále opatření každého specifického cíle. Specifický cíl 1.1 je zaměřen na podporu volného času obyvatel MASB s cílem zajištění kvalitních podmínek pro dostupné volnočasové aktivity, vybudování hodnotného zázemí pro spolkovou a neziskovou činnost, či zajištění zdravého a bezpečného života obyvatel. Specifický cíl 1.2 zahrnuje veškerou infrastrukturu jako důležitou podmínku pro kvalitní život obyvatel. Soustředí se tedy na vybudování kvalitní dopravní, technické či ekonomické infrastruktury a na bezpečnou dopravu na území MASB. Cíl 1.3: Občanská vybavenost se zabývá vzděláním a školstvím obecně, ostatními služby a také vzhledem obcí. Poskytování kvalitního vzdělání patří za primární účel tohoto cíle spolu s nabídkou zdravotních služeb na území či úpravou veřejných budov a prostranství v obcích. Specifický cíl 1.4 reflektuje výskyt sociálně vyloučené lokality na území MASB, a tudíž nutnost zaměřit se také na rozvoj sociální služeb, sociálního bydlení a celkové sociální infrastruktury. Poslední specifický cíl 1.5 je zaměřen na spolupráci, uvnitř MAS, celorepublikově či nadnárodně, také na podporu organizace společných aktivit na tomto území a na používání současných a odpovídajících dokumentů řízení rozvoje území. Přehled opatření každého specifického cíle nalezneme v tabulce č. 13. (MAS Bojkovska, 2014)

Tabulka 13 – Specifické cíle a jejich opatření v rámci strategického cíle č. 1

Specifické cíle	Opatření
1.1: Zkvalitnění volnočasového života obyvatel	1.1.1: Zlepšení podmínek pro volnočasové aktivity
	1.1.2: Podpora činnosti a akcí neziskových organizací a spolků
	1.1.3: Rekonstrukce a budování středisek pro spolky
	1.1.4: Zdravý, bezpečný a spokojený život
1.2: Zkvalitnění dopravní a technické infrastruktury	1.2.1: Vybudování a modernizace technické infrastruktury
	1.2.2: Zvýšení bezpečnosti v dopravě
	1.2.3: Obnova místních komunikací a podpora hromadné dopravy
	1.2.4: Zvýšení připravenosti a vybavenosti všech typů infrastruktury v území s ohledem na krizové stavy
1.3: Občanská vybavenost	1.3.1: Zkvalitnění zdravotnických služeb
	1.3.2: Posílení dostupnosti a kvality vzdělávání
	1.3.3: Revitalizace veřejných prostranství a budov
1.4: Péče o sociálně slabé, znevýhodněné a vyloučené lokality	1.4.1: Zkvalitnění sociálních služeb
	1.4.2: Podpora sociálního bydlení
	1.4.3: Podpora sociální infrastruktury
1.5: Řízení rozvoje území	1.5.1: Podpora spolupráce na národní i mezinárodní úrovni
	1.5.2: Posílení využívání nástrojů řízení
	1.5.3: Podpora společných aktivit v regionu

Zdroj: vlastní zpracování dle MAS Bojkovska, 2014

5.2 Strategický cíl 2: Posílení ekonomické stability území

Strategický cíl 2 je primárně zaměřen na trh práce spojený s mírou zaměstnanosti na území MASB. Hlavním faktorem cíle je podpora podnikatelského prostředí v regionu, které je šetrné k životnímu prostředí a nově zde vznikajících podnikatelů, kteří vytváří nová pracovní

místa na území MASB, společně s možností využívání inovací a moderních technologií. Strategický cíl 2 zahrnuje dva specifické cíle a jejich opatření. Specifický cíl 2.1 se soustředí na podporu podnikání, kvalitní zázemí pro podnikatele a na vytvoření atraktivního prostředí pro nové podnikatelské subjekty. Důležitým prvkem je i zaměření na lidské zdroje a jejich další profesní vzdělávání. Specifický cíl 2.2 je určen pro podporu zemědělství, které je stále důležitým činitelem rozvoje území. Vymezuje podporu zemědělských podniků, produktů vytvořených těmito podniky, vzdělávací činnost v rámci zemědělství a také lesnictví. Přehled specifických cílů a jejich opatření reflektuje tabulka č. 14. (MAS Bojkovska, 2014)

Tabulka 14 – Specifické cíle a jejich opatření v rámci strategického cíle č. 2

Specifické cíle	Opatření
2.1: Podpora podnikání a pracovních míst	2.1.1: Podpora zakládání a rozvoje podnikání
	2.1.2: Revitalizace brownfields a dalších ploch k podnikání
	2.1.3: Lidské zdroje, rekvalifikace a další vzdělávání
	2.1.4: Sociální podnikání
2.2: Udržitelné zemědělství	2.2.1: Podpora zemědělských podniků
	2.2.2: Předávání znalostí a informací v oblasti zemědělství
	2.2.3: Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů
	2.2.4: Podpora lesnictví
	2.2.5: Podpora zemědělství

Zdroj: vlastní zpracování dle MAS Bojkovska, 2014

5.3 Strategický cíl 3: Podpora a zachování kulturního dědictví a přírody

Kulturní a přírodní dědictví na území MASB je pro region důležitým prvkem z hlediska cestovního ruchu a je nutné toto dědictví udržovat. K tomu je určen strategický cíl č. 3 zahrnující i podporu infrastruktury cestovního ruchu a služeb v této oblasti. Díky výskytu CHKO Bílé Karpaty je v zájmu i zachování nedotknuté a čisté přírody. Specifický cíl 3.1 je určen na podporu propagace celého regionu, jenž má co nabídnout a jeho potenciál není zdaleka využit, dále na rozšíření infrastruktury turistiky či na revitalizaci památek na tomto území. Kvalitní životní prostředí je hlavním prvkem specifického cíle 3.2, jenž má za cíl snížit

znečišťování ovzduší či vody v regionu, zlepšit odpadové hospodářství, či vzdělávat subjekty v oblasti životního prostředí. Přehled specifických cílů a jejich opatření udává tabulka č. 3. (MAS Bojkovska, 2014)

Tabulka 15 - Specifické cíle a jejich opatření v rámci strategického cíle č. 3

Specifické cíle	Opatření
3.1: Podpora cestovního ruchu	3.1.1: Zvýšení propagace regionu a regionálních produktů
	3.1.2: Zkvalitnění infrastruktury a služeb cestovního ruchu
	3.1.3: Zachování, obnova a rozvoj kulturního dědictví
3.2: Kvalitní životní prostředí	3.2.1: Hospodaření s vodními zdroji
	3.2.2: Optimalizace nakládání s odpady
	3.2.3: Zlepšení ekologické charakteristiky krajiny
	3.2.4: Posílení přirozené funkce krajiny a biodiverzity
	3.2.5: Energetické úspory
	3.2.6: Globální odpovědnost

Zdroj: vlastní zpracování dle MAS Bojkovska, 2014

5.4 Naplňování strategických cílů

V rámci své strategie rozvoje pro období 2014-2020 získala MASB podporu pro své cíle ze tří operačních programů v celkové částce 30,3 mil. Kč. Nejvíce finančních prostředků plynulo z Integrovaného regionální operačního programu ve výši 17,2 mil. Kč, druhá nejvyšší finanční podpora činila 10,5 mil. Kč z Programu rozvoje venkova a částku 2,6 mil. Kč získala MASB z Operačního programu Životní prostředí. Každý strategický cíl získal podporu alespoň na jeden specifický cíl a jeho opatření. Tabulka č. 16 reflektuje podpořené opatření cílů Strategie rozvoje MASB s návazností na operační programy IROP, PRV, OPŽP.

Tabulka 16 – Podpora opatření strategických cílů v rámci Strategie rozvoje MASB a jejich návaznost na OP

Opatření specifických cílů	Podpořeno	OP	Specifický cíl OP / článek PRV
1.2.2: Zvýšení bezpečnosti v dopravě	Ano	IROP	SC 1.2 Zvýšení podílu udržitelných forem dopravy
1.3.2: Posílení dostupnosti a kvality vzdělávání	Ano	IROP	SC 2.4 Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení
1.5.1: Podpora spolupráce na národní i mezinárodní úrovni	Ano	PRV	Čl. 44 Činnosti spolupráce v rámci iniciativy LEADER
2.1.1: Podpora zakládání a rozvoje podnikání	Ano	PRV	Čl. 19.1b Podpora investic na založení nebo rozvoj nezemědělských činností
2.2.1: Podpora zemědělských podniků	Ano	PRV	Čl. 17.1a Investice do zemědělských podniků
2.2.2: Předávání znalostí a informací v oblasti zemědělství	Ano	PRV	Čl. 14 Předávání znalostí a informační akce
2.2.3: Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů	Ano	PRV	Čl. 17.1b Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů
3.2.4: Posílení přirozené funkce krajiny a biodiverzity	Ano	OPŽP	SC 4.2 Výsadby dřevin na nelesní orné půdě

Zdroj: vlastní zpracování dle MAS Bojkovska, 2014

Naplňování strategických cílů ze Strategie rozvoje MASB v rámci vyhlášených výzev určených pro všechny subjekty místní akční skupiny znázorňuje tabulka č. 17. Dominantní podpořenou oblastí je strategický cíl č. 2: Posílení ekonomické stability území, jenž byl rozdělen do šesti vyhlášených výzev MASB. Jedna výzva – 5. výzva PRV podporující opatření 1.5.1 byla zrušena. V rámci těchto výzev se nejvíce projektů schválilo v 1. výzvě PRV, a to 2 v rámci opatření 2.1.1: Podpora zakládání a rozvoje podnikání a 14 v rámci podpory opatření 2.2.1: Podpora zemědělských podniků. Jednalo se o podání menších projektů s průměrnou finanční podporou 326 tisíc Kč na jeden projekt. Jedna vyhlášená výzva MASB - 1. výzva OPŽP je doposud neukončena, jelikož byla vyhlášena na začátku roku 2019 a stále tak probíhá sběr žádostí o podporu. Z počtu schválených projektů lze spatřit, že subjekty MASB

poměrně málo žádají o přidělení podpory v rámci vyhlášených výzev, důvodem může být nezáměr o tyto vybrané podpořené cíle a opatření z toho hlediska, že právě v těchto opatřeních neshledávají potřebu realizace projektů potřebných pro rozvoj svých území. Celková získaná finanční podpora z operačních programů (30,3 mil. Kč) je doposud naplněna z 94 % (částkou 28, 4 mil. Kč) prostřednictvím vyhlášených výzev a schválených projektů subjektů.

Tabulka 17 – Naplňování strategických cílů Strategie rozvoje MASB v rámci vyhlášených výzev

Podpořená opatření	Výzva MASB	Finanční alokace výzvy v tis. Kč	Počet schválených projektů
1.2.2: Zvýšení bezpečnosti v dopravě	2. výzva IROP	8 421	1
	3. výzva IROP	2 105	1
1.3.2: Posílení dostupnosti a kvality vzdělávání	1. výzva IROP	7 203	4
1.5.1: Podpora spolupráce na národní i mezinárodní úrovni	-	-	-
2.1.1: Podpora zakládání a rozvoje podnikání	1. výzva PRV	1 500	2
	6. výzva PRV	900	2
2.2.1: Podpora zemědělských podniků	1. výzva PRV	4 565	14
2.2.2: Předávání znalostí a informací v oblasti zemědělství	2. výzva PRV	51	0
	3. výzva PRV	51	0
	4. výzva PRV	50	1
2.2.3: Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů	2. výzva PRV	500	1
	3. výzva PRV	500	2
	4. výzva PRV	500	1
3.2.4: Posílení přirozené funkce krajiny a biodiversity	1. výzva OPŽP	2 000	Neukončená výzva
Finanční alokace celkem	-	28 346	-

Zdroj: vlastní zpracování dle Výzvy, ©2019

6 ANALÝZA ROZVOJOVÝCH POTŘEB

V této kapitole bakalářské práce je zpracována analýza rozvojových potřeb, konkrétně analýza z primárních a sekundárních dat. Rozvojové potřeby z primárních dat jsou určeny na základě uskutečněných rozhovorů se zástupci MAS Bojkovska, rozvojové potřeby ze sekundárních dat jsou definovány na základě zpracované socioekonomické analýzy.

6.1 Analýza rozvojových potřeb ze sekundárních dat

Analýza dat o obyvatelstvu na území MASB vypovídá o nižším zalidnění celého území z důvodu výskytu menších obcí jakožto členů místní akční skupiny. Celkový počet obyvatel v obcích MASB zaznamenává klesající tendenci od roku 2001, u Zlínského kraje pozorujeme klesající tendenci již od roku 1991. Za úbytkem obyvatel stojí snižující se porodnost a zvyšující se počet vystěhovalých, což sledujeme i pomocí migračního salda na území MASB, které dosahuje záporných hodnot, stejně jako u Zlínského kraje.

Analýza věkové struktury obyvatel MASB ukazuje značný podíl ekonomicky aktivních obyvatel (15-64 let) ze všech obyvatel, přesahující 60 % všech obyvatel. Pouze u jedné obce je podíl nižší než 60 % - v obci Nezdenice, což může být zapříčiněno zkreslenými údaji díky domu pro seniory. Ve Zlínském kraji se podíl EAO pohybuje taktéž nad 60 %. Druhou nejpočetnější skupinou ze všech obyvatel jsou obyvatelé nad 65 let, převládající tedy nad skupinou obyvatel 0-14 let, opět je tomu tak i ve Zlínském kraji. Index stárí na území MASB z roku 2017 v porovnání s rokem 2012 vzrostl, což vypovídá o stárnutí populace. V rámci vzdělanostní struktury u obyvatel MASB převládají obyvatelé se středoškolským vzděláním s výučním listem, hodnota podílu těchto obyvatel dosahuje necelých 40 %. Druhou nejpočetnější skupinou obyvatel jsou osoby se středoškolským vzděláním s maturitní zkouškou a třetí nejpočetnější skupinou jsou osoby se základním vzděláním, jejich podíl přesahuje 20 % a je pouze o 0,6 % nižší než podíl obyvatelstva s maturitní zkouškou. Ve Zlínském kraji je tomu stejně, ovšem rozdíl v podílech mezi základním vzděláním a středoškolským vzděláním s maturitní zkouškou je značně vyšší. Podíl obyvatelstva s vysokoškolským vzděláním tvoří 7,7 % ze všech obyvatel a celkově nižší vzdělanost mezi obyvateli MASB může být zapříčiněna pohraniční oblastí a nedostatečnými možnostmi vzdělání.

Z hlediska situace na trhu práce sledujeme na území MASB převládající počet ekonomicky neaktivního obyvatelstva nad počtem ekonomicky aktivním obyvatelstvem, a to o 5,1 %, ve Zlínském kraji naopak převládá EAO nad ENO, rozdíl je ovšem velmi nízký. Podíl

nezaměstnaných osob od roku 2013 prudce klesá, stejně je tomu i ve Zlínském kraji a v celé České republice. V roce 2017 stále vykazují velmi vysoké hodnoty obce Vápenice a Vyškovec, způsobené i odlehlostí obcí u hranic se Slovenskem. Pozitivním jevem pro celé území MASB je nižší hodnota podílu nezaměstnaných osob v devíti obcích v porovnání se Zlínským krajem i ČR. Podnikatelské subjekty jsou v regionu nejvíce zastoupeny v odvětví těžba a průmysl, ve zpracovatelském průmyslu a ve stavebnictví. Největší firmou na území je ZEVETA Bojkovice, a.s., s počtem zaměstnanců 500.

Z analýzy infrastruktury vyplývá, že celková infrastruktura na území MASB je slabá, v některých oblastech i nedostačující z důvodu hornatého reliéfu, snahy o zachování krajiny a přírody a výskytu malých obcí s nedostatečnými financemi. Dopravní infrastruktura je na celém území řídká, prochází zde jedna silnice I. třídy a dvě silnice II. třídy, zbytek silnic jsou silnice třídy III. a místní komunikace. Špatná kvalita silnic nižších tříd a místních komunikací je ve většině obcí běžnou věcí. Autobusová doprava je dostupná v každé obci a poskytuje pravidelné spoje, nýbrž v obcích v pohraniční oblasti se snižují časové intervaly mezi pravidelnými spoji. Autobusové zastávky jsou také ve většině případů ve špatných stavech a tento druh dopravy nenavazuje na jiné druhy dopravy dostupné na území MASB. Železniční doprava je zastoupena jednou železniční tratí vedoucí ze Starého Města u Uherského Hradiště do Vlárského průmyslu přes obce MASB Šumice, Nezdenice, Záhorovice, Bojkovice, Pitín a Hostětín. Technická infrastruktura na území je nedostačující, v žádné obci se nevyskytují všechny oblasti technického vybavení – veřejný vodovod, plynofikace, ČOV či kanalizace. Nejhuře je na tom obec Vyškovec, která disponuje pouze veřejným vodovodem. Současný stav kanalizační sítě po celém regionu je špatný a vyžaduje rekonstrukci, tak jako je potřebné vybudování dalších ČOV. V obcích Hostětín, Bojkovice a Záhorovice nalezneme využívání obnovitelných zdrojů pomocí spalovny biomasy či fotovoltaiky.

Z hlediska občanské vybavenosti a služeb pozorujeme obecně známý jev, a to klesající počet dostupných služeb s klesajícím počtem obyvatel a velikostí obcí. Plnou občanskou vybaveností disponuje pouze město Bojkovice, v každé obci MASB nalezneme alespoň potraviny či smíšené zboží. Obecní rozhlas funguje ve všech obcích mimo obce Vyškovec. Školství je zastoupeno devíti mateřskými školami v největších obcích, úplnými základními školami ve třech obcích a v šesti dalších obcích základními školami s prvním stupněm. Ve městě Bojkovice dále nalezneme základní uměleckou školu, základní praktickou školu a jednu střední školu – církevní odbornou. Sociální služby nejsou na území MASB velmi rozšířené, v obci Nezdenice se nachází domov pro seniory, v Bojkovicích jsou dostupné dva domy

s pečovatelskou službou a Sociální služby města Bojkovice mají územní působnost v 7 obcích MASB. Zdravotnictví a zdravotnické služby jsou v regionu zastoupeny nedostatečně, zdravotní středisko nalezneme ve městě Bojkovice a menší ve Starém Hrozenkově, praktičtí lékaři dále ordinují v obci Šumice a Nezdenice. Lékárny se nachází ve stejných obcích.

Na území MASB převládá nezemědělská půda nad zemědělskou, ovšem pouze o 1,2 %. Zemědělství je jedno z významných hospodářských odvětví a v tomto odvětví působí podstatná část podnikatelský subjektů v regionu. Orná půda má nejvyšší zastoupení v severozápadní části MASB, na území a kolem obce Šumice. Ekologické zemědělství je na území poměrně hojně vyskytováno, působí zde 53 ekologických zemědělců. 41,2 % z nezemědělské půdy tvoří lesní pozemky.

Z hlediska cestovního ruchu je území MASB velmi atraktivním místem. Využití má celoroční, nachází se zde mnoho historických a přírodních památek či přírodních zajímavostí. Raritou v regionu je i výskyt minerálních pramenů v obci Záhorovice, Nezdenice, Rudice a Vyškovec. Hojně se zde vyskytují sakrální stavby, památníky či lidová architektura. V rámci pěší turistiky je místo více než vhodné díky své malebné přírodě a krajině a návštěvníci můžou využít sedm naučných tras, cykloturistika nabízí devět cyklo tras. Problém cestovního ruchu na území MASB spočívá v nedostatečné infrastruktuře cestovního ruchu a slabé propagaci celého regionu a jeho využití.

Kulturní využití na území MASB je ve velké míře v režii obcí, spolků a souborů zde působících. V rámci celého roku dochází k uskutečnění mnoha akcí, dbá se zde i na dodržování zvyků a obyčejů. Akce se zde pořádají pro děti a dospělé, ovšem v mnoha kulturních zařízeních a zázemích nalezneme špatný technický stav těchto budov, nedostatečnou vybavenost a nutnost mnoha investic do rekonstrukcí.

6.2 Analýza rozvojových potřeb z primárních dat

Analýza spočívá ve zhodnocení uskutečněných rozhovorů s představiteli MASB. Na základě rozhovoru s manažerkou MASB a jejího doporučení bylo k rozhovoru osloveno 5 obcí a předsedkyně místní akční skupiny. Dva zástupci obcí na prosbu o rozhovor nereagovali, tudíž rozhovor proběhl pouze s předsedkyní MASB a se třemi zástupci obcí (starosty). Každému oslovenému zástupci byla nabídnuta možnost osobního setkání s rozhovorem či písemná forma odpovědi na otevřené otázky pomocí e-mailu. Všichni zástupci až na starostu obce Lopeník si vybrali písemnou formu přes e-mail. Doručení jejich odpovědí trvalo

maximálně dva dny, u starosty obce Lopeník rozhovor trval třicet minut. Seznam otázek pro předsedkyni a pro starosty obcí je uveden v příloze P I a P II. Rozhovor se starosty je zaměřen na zhodnocení programového období 2014-2020 a na projekty podané a zrealizované obcemi v rámci MASB. V další části se táží na rozvojové potřeby v rámci tohoto i následujícího programového období a na soulad strategie obce se strategií rozvoje místní akční skupiny. Následující otázky se zabývají zhodnocením členství v místní akční skupině a komunikace probíhající s MASB a s občany obcí. Rozhovor s předsedkyní místní akční skupiny obsahuje otázky k uskutečněným projektům MASB, na aktivitu sektorů v rámci vyhlášených výzev a na určování priorit při hodnocení podaných projektů subjektů. Další část se zaměřuje na hodnocení programového období 2014-2020 a na priority pro současné i další programové období 2021-2027, dále zda existuje nějaké omezení od CHKO Bílé Karpaty. Poslední část se zabývá komunikací se subjekty MASB a s občany na území MASB.

6.2.1 Zhodnocení rozhovorů se starosty obcí na území MASB

Rozhovor proběhl s obcemi Bojkovice, Šumice a Lopeník. V rámci vyhlášených výzev MASB podávaly v tomto programovém období projekt Bojkovice a Šumice. Město Bojkovice jako zřizovatel ZŠ T.G.M. Bojkovice ve vyhlášené výzvě - 1. výzva IROP podalo projekt s názvem Zřízení učebny zeměpisu a přípravný, který byl úspěšně přijat s celkovou výší dotace přes 1, 6 mil. Kč. Obec Šumice podala projekt v rámci vyhlášené výzvy – 3. výzva IROP s názvem Zvýšení bezpečnosti chodců v obci Šumice s výší dotace 1,9 mil. Kč, který se úspěšně realizuje v období duben–červen 2019.

Na otázku zaměřenou na zhodnocení programového období 2014-2020 obce Bojkovice a Šumice odpovídají stejně, a to, že je přínosné pro subjekty MASB a že vyhlášené výzvy pokrývají požadavky členů místní akční skupiny. Starosta obce Lopeník shledává strategii rozvoje MASB a její podpořené strategické cíle spolu s vyhlášenými výzvami vhodné spíše pro větší obce místní akční skupiny, ty menší nemají moc možností k podání projektů a potřebovaly by podpořit jiné oblasti. V tomto programovém období však nenastaly z pohledu obcí žádné problémy, které by například ovlivnily tyto obce.

Co se týče dalšího rozvoje území v tomto či v dalším programovém období jsou požadavky obcí na realizaci projektů v rámci MASB následující: Obec Lopeník by uvítala celoplošný projekt pro MASB zaměřený na zaměstnanost v obcích, jenž zajišťuje příspěvek na mzdy zaměstnanců, což je pro malé obce ideální v tom, že si nemůžou dovolit samy financovat obecní zaměstnance. Obec Šumice by ráda zrealizovala výstavbu či údržbu místních

komunikací, chodníků a lávek, popřípadě opravy cyklostezek. Město Bojkovice by se chtělo zaměřit na vybudování parkoviště u městského úřadu a u vlakové zastávky v centru města, dále by chtělo vytvořit plochy veřejné zeleně – např. parčík Podhájí.

Každá obec má svůj strategický plán rozvoje, ovšem obce se při jeho vytvoření neřídí vytvořenou strategií rozvoje MASB a vypracovávají je pouze dle svých obecních potřeb.

V rámci zhodnocení členství v místní akční skupině uvádí všechny obce, že je toto členství pro ně přínosné a užitečné. Je zde velká úspěšnost v rámci přidělení dotace na podaný projekt a obce vidí pozitivum i v podpoře neziskového a soukromého sektoru působícího v obcích. Dále je pro obce důležité i setkávání všech subjektů, spočívající v předávání a výměně zkušeností v rámci všech sektorů či mezi samotnými starosty. V rámci fungování MASB by obce nic změnit nechtěly, podle nich funguje dostatečně. Obec Lopeník by uvítala zohlednění potřeb menších obcí v rámci dalších strategií rozvoje. Komunikace s MASB je dle všech obcí dostatečná a probíhá formou osobních či společných setkání, dále po telefonu či e-mailu. Komunikace s občany obcí ohledně členství v MASB či ohledně potřeb a realizování projektů je spíše nedostatečná, mezi občany je nízké povědomí o místní akční skupině a občané se zajímají pouze o projekty, které se jich osobně týkají (např. celoplošný projekt MASB – kompostéry do domácností). Komunikace probíhá formou webových a facebookových stránek či pomocí rozhlasu obcí.

6.2.2 Zhodnocení rozhovoru s předsedkyní MASB

MASB v současném programovém období 2014-2020 úspěšně zrealizovala tři projekty – projekt Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS Bojkovska – zaměřen na podporu vytvoření kvalitní strategie rozvoje, dále projekt Místní akční skupina – i to je cesta je kompostování – zaměřen na nákup štěpkovačů a kompostérů a poslední projekt Uplatňování principu Leader 7 MAS ZK – spočívající v aktivitách směřujících k posílení spolupráce MAS ve Zlínském kraji.

V podávání projektů na vyhlášené výzvy MASB je aktivnější soukromý sektor, který za toho programové období podal 18 žádostí, kdežto veřejný sektor podal žádostí 6. Tyto žádosti jsou hodnoceny pomocí kritérií, které vychází z principů strategie rozvoje a musí být podány řídicím orgánům MASB ke schválení.

Předsedkyně MAS hodnotí současné programové období pozitivně z hlediska vyhlásování výzev a aktivity žadatelů. Současný problém shledává v neaktivitě žadatelů o článek PRV –

konkrétně Předávání znalostí a informací v zemědělství, což může vést k nenaplnění indikátoru a následné nutné opravě finančního plánu a přesunu financí do jiné oblasti. V následujícím programovém období by MASB ráda podpořila všechny aktivity a články, mimo článek PRV výše zmíněný, který není populární pro žadatele. Dále by ráda podpořila spolkovou činnost na území obcí, která je často od subjektů poptávána.

V rámci výskytu území v působnosti CHKO Bílé Karpaty MASB nezaznamenala dosud žádný problém spojený s realizací projektů na tomto území a vůči CHKO BK nemá žádnou oznamovací povinnost.

MASB využívá při komunikaci se všemi sektory osobní i internetovou formu, v rámci elektronické formy je to prostřednictvím e-mailu, webových stránek a Facebooku. V osobní formě probíhá komunikace na jednáních a setkáních. Předsedkyně považuje komunikaci za dostatečnou. Všechny subjekty musí být v rámci aktivity vyrovnány, proto nelze určit, který sektor je nejvíce aktivní v rámci fungování MASB. U komunikace s občany se využívá stejných forem komunikace jako při komunikaci se subjekty MASB.

6.2.3 Rozvojové potřeby z primárních dat

Z rozhovorů se starosty je patrné, že každá obec má již představu o tom, jak by chtěla své území v dalším programovém období dále rozvíjet. Osobně shledávám podstatné zajištění potřeb malých obcí v rámci MASB a její strategie, území tvoří polovina malých obcí, jež nemají možnost podat žádosti na vyhlášené výzvy, protože se nejedná o jejich prioritní potřeby. Většina z těchto malých obcí nepodala žádný projekt na některou vyhlášenou výzvu v současném programovém období. Malým obcím by také pomohl celoplošný projekt MASB zaměřený na zaměstnanost s finanční podporou pro obecní zaměstnance. Obec Šumice by se chtěla věnovat výstavbě a rekonstrukci místních komunikací, chodníků a lávek, či cyklostezek. Město Bojkovice by chtělo vybudovat parkoviště před městským úřadem a před železniční stanicí, či vysadit veřejnou zeleň ve městě. Tyto potřeby reflektují i analýzu rozvojových potřeb ze sekundárních dat, kdy je z infrastruktury a cestovního ruchu patrná nutnost rekonstrukce místních komunikací, rozšíření či opravy infrastruktury cestovního ruchu.

Předsedkyně by se v rámci MASB chtěla zaměřit na podporu spolkové činnosti, jež je velmi dotazovanou oblastí i mezi subjekty místní akční skupiny a taktéž z analýzy rozvojových potřeb ze sekundárních dat vyplývá potřeba rekonstrukce kulturních zařízení obcí i spolků, vybudování nových zázemí pro spolky či investic do vybavení.

7 SWOT ANALÝZA

Na základě analýzy rozvojových potřeb z primárních a sekundárních dat je vypracována následující SWOT analýza pro území MAS Bojkovska.

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Zachovaná, nedotčená příroda • Oblast CHKO Bílé Karpaty (primárně v oblasti cestovního ruchu) • Nízký podíl nezaměstnaných osob • Dostupné školství pro všechny obce, vysoká obsazenost školských zařízení • Ekologické zemědělství, zvyšující se využívání obnovitelných zdrojů • Atraktivní místo pro cestovní ruch • Velká nabídka naučných tras a cyklotras • Nadprůměrné zastoupení kultury a spolků • Dodržování tradic a lidových obyčejů 	<ul style="list-style-type: none"> • Úbytek obyvatel • Stárnutí populace • Převládající podíl obyvatel s nižším vzděláním • Špatný stav silnic • Nízká frekventovanost hromadné dopravy • Nedostatečná technická infrastruktura • Nedostatečné zastoupení lékařské péče • Nedostačující propagace možností cestovního ruchu • Nevyhovující fyzický stav kulturních zařízení a zázemí pro spolky
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Odpovídající, nadprůměrná podpora opatření Strategie rozvoje MASB • Ochrana životního prostředí (přírodní rezervace) • Přeshraniční spolupráce • Vstup ČR do eurozóny (příhraniční oblast) • Rodinná politika státu a kraje (zvyšující se index stáří v obcích) • Zbudování chybějící technické infrastruktury v obcích • Propagace cestovního ruchu na území • Zahájení ekonomické činnosti nových zaměstnavatelů na území 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečná či žádná podpora opatření Strategie MASB • Zpřísnění ochrany CHKO Bílé Karpaty • Urbanizace a stárnutí obyvatel • Nedostatečná investice kraje do silnic II. a III. tříd • Devastace životního prostředí – změna klimatu, sucho, nedostatek pitné vody • Úpadek tradic a lidových obyčejů • Zánik základních škol v důsledku nedostatečného financování • Ukončení ekonomické činnosti největších zaměstnavatelů

Zdroj: vlastní zpracování

8 NÁVRH DALŠÍHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Návrh dalšího rozvoje území MASB je zpracován na základě rozvoje silných stránek, řešení slabých stránek, využití příležitostí a předcházení hrozbám, jež byly definovány ve SWOT analýze v předcházející kapitole. Zohledněny jsou zde i výsledky analýzy rozvojových potřeb ze sekundárních a primárních dat. Návrhy dalšího rozvoje území jsou:

1. Rozvoj spolkové činnosti v obcích a rekonstrukce stávajícího zázemí pro spolky – podpora v rámci opatření 1.1.2: Podpora činnosti a akcí neziskových organizací a spolků, 1.1.3: Rekonstrukce a budování středisek pro spolkovou činnost (v tomto programovém období nepodpořeno, je zde však možnost přesunu volných finančních prostředků v současném programovacím období na žádost subjektů MASB)
2. Rekonstrukce místních komunikací, chodníků, lávek – podpora v rámci opatření 1.2.2: Zvýšení bezpečnosti v dopravě (v tomto programovém období podpořeno – stále zbývá 1,5 mil. Kč k vyčerpání, možnost vyhlášení další výzvy), 1.2.3: Obnova místních komunikací a podpora hromadné dopravy (v tomto programovém období nepodpořeno)
3. Výsadba (podpora) veřejné zeleně – podpora v rámci opatření 3.2.4: Posílení přirozené funkce krajiny a biodiversity (podpořeno v současném programovém období částkou 2 mil. Kč, aktuálně vyhlášená a neukončená výzva OPŽP)
4. Propagace cestovního ruchu a zlepšení infrastruktury (velký potenciál na území MASB) – podpora v rámci opatření 3.1.1: Zvýšení propagace regionu a regionálních produktů a 3.1.2: Zkvalitnění infrastruktury a služeb cestovního ruchu (v tomto programovém období nepodpořeno)
5. Vybudování chybějící technické infrastruktury v obcích – podpora v rámci opatření 1.2.1: Vybudování a modernizace technické infrastruktury (v tomto programovém období nepodpořeno)
6. Podpora podnikatelských subjektů na území MASB (důležitý faktor v rámci zaměstnanosti obyvatel v regionu) – podpora v rámci opatření 2.1.1: Podpora zakládání a rozvoje podnikání (v tomto programovém období nepodpořeno)
7. Rozvoj využívání obnovitelných zdrojů v obcích – podpora v rámci opatření 3.2.5: Energetické úspory (v tomto programovém období nepodpořeno)
8. Podpora životního prostředí (boj se suchem, nedostatkem pitné vody) – podpora v rámci opatření 3.2.1: Hospodaření s vodními zdroji a 3.2.3: Zlepšení ekologické charakteristiky krajiny (v tomto programovém období nepodpořeno)

8.1 Zásobník typových projektů k návrhům dalšího rozvoje

- Rekonstrukce budovy č.p. 156 v obci Lopeník pro vytvoření zázemí pro občanské a zájmové spolky a pro pořádání společenských a kulturních akcí
- Obnova střechy budovy hasičské zbrojnice ve městě Bojkovice
- Vybudování nového chodníku včetně lávky přes potok Ovčírka u místní komunikace za železniční stanicí v obci Šumice
- Rekonstrukce místní komunikace „Traktorka“ v obci Nezdenice
- Rekonstrukce parkovací plochy pro vybudování oddychové plochy pro pěší včetně výsadby veřejné zeleně v ulici Podhájí ve městě Bojkovice – parčík Podhájí
- Revitalizace veřejných prostranství „U Fary“ v obci Nezdenice – výsadba veřejné zeleně, nákup městského mobiliáře
- Oprava rozhledny v obci Lopeník – oprava schodiště, zábradlí, případně nosných konstrukcí a dalších částí rozhledny na Velkém Lopeníku
- Vybudování lesoparku a naučné stezky v areálu „Skala“ v obci Nezdenice
- Vybudování veřejného vodovodu v obci Hostětín
- Výstavba kanalizace a plynovodu v lokalitě „Žemlová“ v obci Šumice
- Vybudování kanalizace v trati "Záhumní" v obci Komňa
- Prezentace volných pracovních příležitostí v rámci spolupráce s podnikateli ve městě Bojkovice
- Rekonstrukce veřejného osvětlení s důrazem na snížení příkonu ve městě Bojkovice
- Rekonstrukce veřejného osvětlení s důrazem na snížení příkonu v obci Nezdenice
- Dobudování přístřešku na štěpku v obci Hostětín (nutný další prostor pro vysychání biomasy)
- Výstavba nových hloubkových pramenišť a vodojemů pro zlepšení zásobování pitnou vodou obyvatelstva obce Lopeník
- Založení mokřadu nad obcí Šumice na potoce Ovčírka o ploše cca 2 ha

ZÁVĚR

Hlavními cíli této bakalářské práce bylo zhodnocení naplňování cílů a opatření Strategie rozvoje MAS Bojkovska i z hlediska finanční alokace, a definování rozvojových potřeb spolu s návrhy dalšího rozvoje řešeného území vycházejících z těchto potřeb. Zhodnocení naplňování cílů a opatření ze strategie rozvoje bylo provedeno na základě porovnání podpořených opatření s vyhlášenými výzvami MAS Bojkovska. Bylo zjištěno, že sedm z osmi podpořených opatření byly naplněny pomocí vyhlášených výzev s podporou tří operačních programů – IROP, PRV, OPŽP. Celková finanční alokace těchto operačních programů byla v tomto programovém období 2014-2020 naplněna z 94 % a stále tak místní akční skupině zbývají finanční prostředky k dalšímu rozvoji svého území. Druhého hlavního cíle bylo dosaženo pomocí analýzy rozvojových potřeb, jež byla provedena na základě sekundárních a primárních dat. Rozvojové potřeby ze sekundárních dat byly definovány ze zpracované socioekonomické analýzy a rozvojové potřeby z primárních dat byly stanoveny pomocí metody standardizovaného rozhovoru se zástupci MAS Bojkovska. U této metody jsou patrné nedostatky v provedení, kdy zástupcům byla nabídnuta možnost osobního setkání či odpovědi na otevřené otázky po e-mailu. Tři ze čtyř si zvolili odpovědi na otázky po e-mailu a v některých případech bylo odpovězeno velmi stručnými odpověďmi bez rozvedení. Osloveno bylo celkem 6 zástupců MAS Bojkovska, ovšem dva zástupci na prosbu vůbec nereagovali. Z analýzy rozvojových potřeb byla následně zpracována SWOT analýza v oblasti silných a slabých stránek řešeného území a zhodnoceny příležitosti a hrozby vycházejících ze silných a slabých stránek z hlediska vnějšího působení. Pro rozvoj silných stránek, řešení slabých stránek, využití příležitostí a zamezení hrozbám byl navržen další rozvoj území v primárních oblastech (např. vybudování chybějící technické infrastruktury v obcích, rekonstrukce místních komunikací, podpora podnikatelských subjektů či ochrana životního prostředí). K těmto návrhům dalšího rozvoje byl vytvořen zásobník typových projektů pro konkrétní potřeby obcí.

S návrhem dalšího rozvoje řešeného území lze pracovat i dále, bylo by možné zjistit primární potřeby těchto obcí a ze zásobníku typových projektů zpracovat konkrétní projekty, které by mohly být zrealizovány v tomto či dalším programovém období v rámci Místní akční skupiny Bojkovska. Je také možné zaměřit se i na obce, které nemají vypracovaný svůj strategický plán a definovat jejich rozvojové potřeby spolu se zpracováním konkrétních projektů.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ANRÍQUEZ, Gustavo a Kostas STAMOULIS, 2007. Rural development and poverty reduction: is agriculture still the key?. *EJADE: electronic Journal of Agricultural and Development Economics* [online]. 4(1), 5-46 [cit. 2019-03-21]. Dostupné z: <https://ageconsearch.umn.edu/record/112591/>.

BINEK, Jan et al., 2007. *Venkovský prostor a jeho oživení*. 1 vyd. Brno: GaREP s. r. o., 140 s. ISBN 80-251-19-5.

BINEK Jan et al., 2009. *Synergie ve venkovském prostoru: Aktéři a nástroje rozvoje venkova*. 1 vyd. Brno: GaREP s. r. o., 96 s. ISBN 978-80-904308-0-8.

Bílé Karpaty, ©2014. *Moravské-karpaty.cz* [online]. Halenkovice [cit. 2019-05-07]. Dostupné z: <http://moravske-karpaty.cz/prirodni-pomery/geomorfologie/bile-karpaty/>

BLAŠKO, Michal, 2017. *Role komunitních plánů v rozvoji regionů v evropském kontextu*. Opava: Slezská univerzita v Opavě, Filozoficko-přírodovědecká fakulta, 114 s. ISBN 978-80-7510-255-3.

BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ, 2009. *Strukturální politika Evropské unie*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 188 s. ISBN 978-80-7400-111-6.

COPUS, K. Andrew and Philomena DE LIMA, 2015. *Territorial Cohesion in Rural Europe: the Relational Turn in Rural Development*. 1st ed. Abington, Oxon: Routledge, 254 s. ISBN 978-0-415-85950-9.

ČEPELKA, Oldřich et al., 2004. *Místní partnerství a rozvoj venkova: (příprava na iniciativu LEADER)*. 1. vyd. Liberec: Omega, 95 s. ISBN 80-902-3765-7.

ČEPELKA, Oldřich, 2012. *Komunitou vedený místní rozvoj v kontextu sociální politiky* [online]. Liberec: Tima Liberec [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: http://www.tima-liberec.cz/images/dokumenty/KVMR_v_kontextu_soci%C3%A1ln%C3%AD_politiky-2012.pdf.

ČERMÁK, Daniel, Jana VOBECKÁ et al., 2011. *Spolupráce, partnerství a participace v místní veřejné správě: význam, praxe, příslib*. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 181 s. Studie (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7419-067-4.

Činnost MAS, ©2019. *Bojkovsko* [online]. Bojkovice: MAS Bojkovska [cit. 2019-05-07]. Dostupné z: <http://www.bojkovsko.cz/mas/clenove/cinnost-mas.html>

Členové MAS, ©2019. *Bojkovsko* [online]. Bojkovice: MAS Bojkovska [cit. 2019-05-07]. Dostupné z: <http://www.bojkovsko.cz/mas/clenove/clenove-mas.html>

Data pro Místní akční skupiny (MAS), ©2018. *Český statistický úřad* [online]. Praha: Český statistický úřad [cit. 2019-03-25]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/data_pro_mistni_akcni_skupiny_mas.

DUŠEK, Jiří et al., 2014. *Udržitelný rozvoj v kontextu rozvoje regionů, obcí a států*. 1. vyd. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 228 s. ISBN 978-80-87472-71-2.

Evropské strukturální a investiční fondy, ©2019. *Evropská komise* [online]. Evropská unie: Evropská komise [cit. 2019-03-25]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/funding-opportunities/funding-programmes/overview-funding-programmes/european-structural-and-investment-funds_cs.

JEŽEK, Jiří et al., 2014. *Regionální rozvoj*. 1. vyd. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, Univerzitní knihovna, 122 s. ISBN 978-80-261-0462-9.

KLUFOVÁ, Renata, 2015. *Demografický vývoj a typologie českého venkova v kontextu prostorových souvislostí*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 275 s. ISBN 978-80-7478-733-1.

KRBOVÁ, Jana, 2016. *Strategické plánování ve veřejné správě*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 143 s. ISBN 978-80-7552-587-1.

Leader ČR, ©2009-2019. *EAGRI* [online]. Praha: Ministerstvo zemědělství [cit. 2019-03-25]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/dobihajici-a-ukoncene-dotace/leader-cr/>.

MACHÁČEK, Jaroslav, Petr TOTH a René WOKOUN, 2011. *Regionální a municipální ekonomie*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 199 s. ISBN 978-80-245-1836-7.

MAIER, Karel, 2012. *Udržitelný rozvoj území*. 1. vyd. Praha: Grada, 253 s. ISBN 978-80-247-4198-7.

Mapa území, ©2019. *Bojkovsko* [online]. Bojkovice: MAS Bojkovska [cit. 2019-05-07]. Dostupné z: <http://www.bojkovsko.cz/mas/obce.html>

MAS BOJKOVSKA, 2014. *Strategie komunitně vedeného místního rozvoje území MAS Bojkovska, z. s. pro období 2014–2020*. Bojkovice, 213 s. Bez ISBN. Dostupné také z: <http://www.bojkovsko.cz/mas/leader/strategie-2014-2020.html>

Mikroregiony a místní akční skupiny, ©2008. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2019-03-25]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/mikroregiony-a-mistni-akcni-skupiny.aspx>.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, 2013. *Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020*. Praha: MMR ČR, 150 s. Bez ISBN. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/getmedia/08e2e8d8-4c18-4e15-a7e2-0fa481336016/SRR-2014-2020.pdf>.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, 2014. *Evropské fondy 2014-2020: Jednoduše pro lidi*. 1 vyd. Praha: MMR ČR, 28 s. ISBN 978-80-87147-78-8. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/e0e17c56-ece3-4f8c-8b98-2ecaa84b983c/publikace-ROADSHOW.pdf>.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, 2017. *Evropské strukturální a investiční fondy 2014–2020 v kostce*. 3. aktualiz. vyd. Praha: MMR ČR, 52 s. ISBN 978-80-7538-125-5. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/getmedia/52360afb-7485-4bba-9e83-862f62e72c12/ESI-fondy-v-kostce-3-vyd-web.pdf.aspx?ext=.pdf>.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, 2018. *Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD): v programovém období 2014-2020*. 1. vyd. Praha: MMR ČR, 104 s. ISBN 978-80-7538-166-8. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/getmedia/4a63e32e-f639-416b-a739-f04f1e629c0d/Komunitne-vedeny-mistni-rozvoj-CLLD-web.pdf.aspx?ext=.pdf>.

Místní akční skupina (MAS), ©2019. *DotaceEU.cz* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [cit. 2019-03-25]. Dostupné z: [https://www.dotaceeu.cz/cs/Ostatni/Dulezite/Slovník-pojmu/M/Mistni-akcni-skupina-\(MAS\)](https://www.dotaceeu.cz/cs/Ostatni/Dulezite/Slovník-pojmu/M/Mistni-akcni-skupina-(MAS)).

Místní akční skupiny, ©2019. *Národní síť Místních akčních skupin České republiky* [online]. Hradec nad Moravicí: NS MAS ČR [cit. 2019-03-25]. Dostupné z: <http://nsmascr.cz/onas/mistni-akcni-skupiny/>.

Místní akční skupiny, ©2009-2019. *EAGRI* [online]. Praha: Ministerstvo zemědělství [cit. 2019-03-25]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/venkov/prioritni-temata-site/mistni-akcni-skupiny/>.

NÁRODNÍ SÍŤ MAS ČR, 2012. *Komunitně vedený místní rozvoj v praxi České republiky*. Hradec nad Moravicí: NS MAS ČR, 32 s. Bez ISBN. Dostupné z: nsmascr.cz/content/uploads/2012/07/Komunitn%C4%9B-veden%C3%BD-m%C3%ADstn%C3%AD-rozvoj-v-praxi-%C4%8Cesk%C3%A9-republiky-verze-%C3%BA-nor-2012.pdf.

NÁRODNÍ SÍŤ MAS ČR, 2016. *Strategie rozvoje Národní sítě Místních akčních skupin České republiky, z. s. do roku 2030*. Hradec nad Moravicí: NS MAS ČR, 3 s. Bez ISBN. Dostupné z: nsmas.cz/content/uploads/2017/04/Strategie-NS-MAS-2030.pdf.

Nástroje rozvoje venkova, ©2019. *Metodická podpora regionálního rozvoje* [online]. Brno: GaREP s r.o. [cit. 2019-03-25]. Dostupné z: <http://www.regionálnírozvoj.cz/index.php/nastroje-venkov.html>

Novinky: Podpora Zlínského kraje, ©2019. *Bojkovsko* [online]. Bojkovice: MAS Bojkovska [cit. 2019-05-07]. Dostupné z: <http://www.bojkovsko.cz/news/79/15/Podpora-Zlinskeho-kraje.html>

OECD, 2018. *Rural 3.0.: a Framework for Rural Development*. Paříž: OECD, 27 s. Bez ISBN. Dostupné z: <https://www.oecd.org/cfe/regional-policy/Rural-3.0-Policy-Note.pdf>.

O spolku, ©2019. *Národní síť Místních akčních skupin České republiky* [online]. Hradec nad Moravicí: NS MAS ČR [cit. 2019-03-25]. Dostupné z: <http://nsmas.cz/o-nas/>.

POTŮČEK, Martin, 2005. *Veřejná politika*. Upr., dopl. a aktualiz. vyd. v českém jazyce. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 399 s. Studijní texty. ISBN 80-864-2950-4.

Priorities for 2014-2020, ©2019. *European Commission* [online]. European Union [cit. 2019-03-25]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/how/priorities.

Programové období 2014-2020, ©2019. *DotaceEU* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [cit. 2019-03-25]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020>.

Registr ekologických podnikatelů, ©2009-2019. *EAGRI* [online]. Praha: Ministerstvo zemědělství [cit. 2019-05-07]. Dostupné z: <https://eagri.cz/public/app/eagriapp/EKO/Prehled/>

Rešerše, ©2018. *Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích* [online]. České Budějovice [cit. 2019-05-09]. Dostupné z: <https://www.cbvk.cz/reserse.html>

Sčítání lidu, domů a bytů 2011: Ekonomická aktivita v obci, ©2019. *Veřejná databáze* [online]. Praha: ČSÚ [cit. 2019-05-07]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jspx?_afPfm=VYSTUP&_afPfm=VYSTUP-objekt-parametry&pvo=OTOB113&pvoc=&sp=A&katalog=30713&z=T

Sčítání lidu, domů a bytů 2011: Nejvyšší ukončené vzdělání v obci, ©2019. *Veřejná data-báze* [online]. Praha: ČSÚ [cit. 2019-05-07]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-parametry&sp=A&pvokc=&katalog=30712&pvo=OTOB112&z=T>

SINGH, Katar, 2009. *Rural development: principles, policies, and management*. 3rd ed. Thousand Oaks, Calif.: Sage Publications, 348 s. ISBN 978-817-8299-266.

SKÁLA, Vít, ©2018. Místní akční skupiny pomáhají obcím. *Deník veřejné správy* [online]. Praha: Triada [cit. 2019-03-25]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6752559>.

STEJSKAL, Jan a Jaroslav KOVÁRNÍK, 2009. *Regionální politika a její nástroje*. 1. vyd. Praha: Portál, 212 s. ISBN 978-80-7367-588-2.

SUCHÁČEK, Jan, ed., 2009. *Regionální rozvoj včera, dnes a zítra*. 1. vyd. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, 84 s. ISBN 978-80-248-1983-9.

ŠIMKOVÁ, Eva, 2008. Udržitelný rozvoj venkova a role venkovské turistiky. *E+M Ekonomie a Management* [online]. (1), 26-32 [cit. 2019-03-19]. ISSN 2336-5604. Dostupné z: <http://www.ekonomie-management.cz/archiv/vyhledavani/detail/586-udrzitelny-rozvoj-venkova-a-role-venkovske-turistiky/>.

Výzvy, ©2019. *Bojkovsko* [online]. Bojkovice: MAS Bojkovska [cit. 2019-05-07]. Dostupné z: <http://www.bojkovsko.cz/mas/vyzvy.html>

What is the ESF?, ©2017. *European Social Fund* [online]. European Union: European Commission [cit. 2019-03-25]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/esf/main.jsp?catId=35&langId=en>.

WOKOUN, René, 2006. *Strukturální fondy a obce I*. Praha: ASPI, 146 s. ISBN 80-735-7138-2.

WOKOUN, René, Pavel MATES a Jaroslava KADERÁBKOVÁ, 2011. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 474 s. Monografie. ISBN 978-80-7380-304-9.

ZAHRADNÍK, Petr, 2017. *Kohezní politika Evropské unie*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 614 s. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-527-5.

ŽÍTEK, Vladimír a Viktorie KLÍMOVÁ, 2008. *Regionální politika*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 106 s. ISBN 978-80-210-4761-7.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

CLLD	Komunitně vedený místní rozvoj
ČOV	Čistička odpadních vod
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DSO	Dobrovolný svazek obcí
EAO	Ekonomicky aktivní obyvatelstvo
ENO	Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo
ESI	Evropské strukturální a investiční fondy
EU	Evropská unie
CHKO	Chráněná krajinná oblast
IROP	Integrovaný regionální operační program
MAS	Místní akční skupina
MASB	Místní akční skupina Bojkovska
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
NS MAS	Národní síť místních akčních skupin
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OP	Operační program
OPŽP	Operační program životního prostředí
ORP	Obec s rozšířenou působností
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
PRV	Program rozvoje venkova
SCLLD	Strategie komunitně vedeného místního rozvoje
SLDB	Sčítání lidu, domů a bytů

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 – Struktura Strategie regionálního rozvoje ČR, zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2013	24
Obrázek 2 – Subjekty místní akční skupiny, vlastní zpracování dle Národní sítě MAS ČR, 2012.....	33
Obrázek 3 – Poloha MAS Bojkovska v rámci Zlínského kraje, zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2018	41
Obrázek 4 – Území MAS Bojkovska, zdroj: Mapa území, ©2019	42

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 - Vymezení NUTS regionů	27
Tabulka 2 - Operační programy v ČR 2014-2020	31
Tabulka 3 – Vývoj počtu obyvatel na území MASB v letech 1991-2017 v porovnání se Zlínských krajem.....	47
Tabulka 4 – Migrační saldo na území MASB v letech 2014-2017 v porovnání se Zlínským krajem.....	48
Tabulka 5 – Věková struktura obyvatel na území MASB v roce 2017 v porovnání se Zlínským krajem.....	49
Tabulka 6 – Vzdělanostní struktura obyvatel na území MASB v roce 2011 v porovnání se Zlínským krajem	51
Tabulka 7 – Ekonomicky aktivní a neaktivní obyvatelstvo na území MASB v roce 2011 v porovnání se Zlínským krajem	52
Tabulka 8 – Podíl nezaměstnaných osob na území MASB v porovnání se Zlínským krajem a ČR v roce 2013-2017.....	53
Tabulka 9 – Technická vybavenost obcí na území MASB v roce 2010.....	56
Tabulka 10 – Pozemková skladba na území MASB v roce 2017.....	59
Tabulka 11 – Kulturní a společenské předpoklady na území MASB.....	61
Tabulka 12 – Kulturní a sportovní zařízení na území MASB v roce 2014	63
Tabulka 13 – Specifické cíle a jejich opatření v rámci strategického cíle č. 1	65
Tabulka 14 – Specifické cíle a jejich opatření v rámci strategického cíle č. 2.....	66
Tabulka 15 - Specifické cíle a jejich opatření v rámci strategického cíle č. 3.....	67
Tabulka 16 – Podpora opatření strategických cílů v rámci Strategie rozvoje MASB a jejich návaznost na OP	68
Tabulka 17 – Naplňování strategických cílů Strategie rozvoje MASB v rámci vyhlášených výzev	69

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA P I: SEZNAM OTÁZEK K ROZHOVORU S PŘEDSEDKYNÍ MÍSTNÍ
AKČNÍ SKUPINY BOJKOVSKA 89

PŘÍLOHA P II: SEZNAM OTÁZEK K ROZHOVORU SE STAROSTY OBCÍ
MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINY BOJKOVSKA 90

PŘÍLOHA P I: SEZNAM OTÁZEK K ROZHOVORU S PŘEDSEDKYŇÍ MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINY BOJKOVSKA

- 1) Jaké typy projektů jste v tomto programovém období zpracovávali? Byly tyto projekty úspěšně dokončeny?
- 2) Který sektor převládá v podávání projektů k jednotlivým výzvám vyhlášených MAS Bojkovska?
- 3) Podle čeho určujete priority při výběru podaných projektů?
- 4) Jak hodnotíte aktuální programové období?
- 5) Nastaly pro MAS Bojkovska v tomto programovém období nějaké problémy? Např. ve financování nebo s realizací schválených projektů?
- 6) Jaké jsou Vaše priority pro další rozvoj území a v jakých oblastech byste uvítala finanční podporu v dalším programovém období?
- 7) Nastal nějaký problém při realizaci projektů ze strany CHKO Bílé Karpaty? Máte vůči nim nějaké omezení při realizaci projektů nebo nějakou oznamovací povinnost?
- 8) Jak MAS Bojkovska komunikuje se subjekty podnikatelského, neziskového a veřejného sektoru? Je podle Vás tato komunikace dostatečná?
- 9) Který sektor je nejaktivnější v MAS Bojkovska?
- 10) Jakou formou probíhá komunikace s občany na území MAS Bojkovska?

PŘÍLOHA P II: SEZNAM OTÁZEK K ROZHOVORU SE STAROSTY OBCÍ MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINY BOJKOVSKA

- 1) Podávala Vaše obec projekt na některou vypsanou výzvu MAS Bojkovska v tomto programovém období? Pokud ano, jaký/jaké?
- 2) Byl tento projekt/tyto projekty schváleny a úspěšně realizovány?
- 3) Jak hodnotíte aktuální programové období?
- 4) Nastaly v tomto programovém období nějaké problémy? Např. i takové, které ovlivnili Vaši obec?
- 5) Na co byste se chtěli zaměřit a co zrealizovat dále prostřednictvím MAS Bojkovska, popřípadě v příštím programovém období? Máte již nějaké konkrétní projekty?
- 6) Pokud Vaše obec vypracovává vlastní strategii rozvoje, je tato strategie v souladu se strategií rozvoje MAS Bojkovska?
- 7) Jak byste zhodnotili členství v místní akční skupině? Je podle Vás toto členství přínosné pro Vaši obec?
- 8) Je něco, co byste chtěli změnit v rámci fungování MAS?
- 9) Jak probíhá komunikace s MAS Bojkovska? Je podle Vás tato komunikace dostatečná?
- 10) Komunikujete s občany Vaší obce ohledně členství v MAS, potřeb obce či zpracovávaných projektů? Jakou má tato komunikace podobu?